

ЗРАЗОК

Титульний аркуш для твердої обкладинки (розмір 7,5см x 13,5см)

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

**Випускна робота бакалавра
на тему: «Комплексна оцінка фінансового стану підприємства (на
матеріалах АТ «Лубнифарм»)»**

Розробила студентка групи 4дЕФ

Горбань Аліна Валеріївна

Полтава 2024

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

на тему «Комплексна оцінка фінансового стану підприємства (на матеріалах АТ «Лубнифарм»)»

Виконала: студентка 4-го курсу, групи 4ДЕФ
Спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Горбань А. В.
Керівник: д.е.н., професор Варналій З.С.
Рецензент: заступник голови
Котелевської селищної ради
Саєнко О.В.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань
Горбань А. В.

Підтверджую достовірність даних, використаних
у роботі
Горбань А. В.

Полтава, 2024 року

АНОТАЦІЯ

Горбань А.В. «Комплексна оцінка фінансового стану підприємства (на матеріалах АТ «Лубнифарм»)». Рукопис. Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024.

Робота містить 99 сторінок, 22 таблиць, 21 рисуноків, список літератури з 100 джерел та 3 додатку.

Ключові слова: комплексна оцінка, фінансовий стан, фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність.

Мета роботи – обґрунтувати теоретичні основи комплексної оцінки фінансового стану підприємства та практичні рекомендації в забезпеченні його фінансової стійкості.

Об'єктом дослідження являється процес виконання комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Предмет – теоретичні та практичні погляди в здійсненні комплексного оцінювання фінансового стану на прикладі АТ «Лубнифарм».

У випускній роботі розглянуто комплекс питань, пов'язаних із дослідженням економічного змісту фінансового стану підприємства; вивченням показників оцінки фінансового стану підприємства; розглядом напрямів та методів оцінки фінансового стану підприємства; дослідження загальної організаційно-економічної діяльності АТ «Лубнифарм»; визначенням рівня фінансового стану на основі аналізу майна, фінансової стійкості та рентабельності, ліквідності та платоспроможності підприємства; здійсненням діагностики банкрутства підприємства; обґрунтуванням заходів поліпшення діяльності підприємства на основі результатів оцінки його фінансового стану; розробкою пропозицій щодо підвищення фінансового стану АТ «Лубнифарм»; прогнозуванням діяльності підприємства на майбутнє.

ANNOTATION

Gorban A.V. "Comprehensive assessment of the enterprise's financial condition (based on the materials of JSC LUBNYPHARM)". Manuscript. Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" – National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic", Poltava, 2024.

The work contains 99 pages, 22 tables, 21 figures, bibliography from 100 sources and 3 appendices.

Keywords: comprehensive assessment, financial condition, financial stability, liquidity, solvency.

The aim of the work is to substantiate the theoretical foundations of the comprehensive assessment of the financial condition of an enterprise and provide practical recommendations for ensuring its financial stability.

The object of the study is the process of conducting a comprehensive assessment of the financial condition of the enterprise.

The subject is the theoretical and practical perspectives in conducting comprehensive financial assessment using the example of JSC LUBNYPHARM.

The graduation thesis examines a range of issues related to investigating the economic essence of the financial condition of the enterprise; studying indicators for assessing the financial condition of the enterprise; considering directions and methods for assessing the financial condition of the enterprise; researching the overall organizational and economic activities of JSC LUBNYPHARM; determining the level of financial condition based on an analysis of assets, financial stability and profitability, liquidity, and solvency of the enterprise; conducting bankruptcy diagnostics of the enterprise; justifying measures to improve the enterprise's activities based on the results of assessing its financial condition; developing proposals to enhance the financial condition of JSC LUBNYPHARM; and forecasting the enterprise's future activities.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Економічний зміст фінансового стану підприємства	7
1.2. Оцінка фінансового стану підприємства та її показники.....	15
1.3. Напрями та методи оцінки фінансового стану підприємства.....	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА АТ «ЛУБНИФАРМ».....	35
2.1. Загальна характеристика підприємства.....	35
2.2. Аналіз майна підприємства.....	40
2.3. Аналіз фінансової стійкості та рентабельності підприємства	51
2.4. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	57
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АТ «ЛУБНИФАРМ»	63
3.1. Діагностика ймовірності настання банкрутства підприємства	63
3.2. Шляхи покращення фінансового стану підприємства	68
3.3. Прогнозування фінансового стану підприємства	75
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	89
ДОДАТКИ	99

				ВР 4дЕФ 20031			
	П. І. Б.	Підпис	Дата	<i>Комплексна оцінка фінансового стану підприємства (на матеріалах АТ «Лубнифарм»)</i>	Літ.	Арк.	Акрушів
<i>Розроб.</i>	<i>Горбань А.В</i>				3	111	
<i>Перевір.</i>	<i>Варналій З.С.</i>				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>		
<i>Н. Контр.</i>	<i>Варналій З.С.</i>						
<i>Затверд.</i>	<i>Кулик В.А.</i>						

ВСТУП

Нестабільність в економіці країни призводить до кризової ситуації та несприятливо впливає на всю сферу її як суспільного, так і економічного життя. Наразі дуже зросла роль в своєчасній та якісній оцінці фінансового стану підприємства, показників його дохідності, платоспроможності, значення ліквідності, фінансової стійкості та знаходження шляхів покращення, вдосконалення та зміцнення фінансової стабільності.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства стала необхідною тому, що прибутковість будь-якого підприємства зазвичай пов'язана з його платоспроможністю. В сучасних умовах кожне підприємство повинно вміти виживати у складних ринкових відносинах, чітко та правильно оцінювати свій виробничий та економічний потенціал, орієнтуватися в побудові стратегії на майбутнє, вміти аналізувати фінансовий стан конкурентів. Саме в цьому зумовлюється актуальність та необхідність в систематичній комплексній оцінці фінансового стану підприємства.

Проблемами визначення сутності та змісту фінансового стану цікавилися такі вчені, як: І. В. Алексєєва, В. Т. Долі, І. М. Бойчик, К.В. Ізмайлова, М. Я. Коробова, А. І. Ковальова, А. В. Коструби, Л.О. Лігоненко, О. В. Павловська та інші. Вони займалися створенням методологічних й теоретичних передумов для розробки методики аналізу та комплексної оцінки діяльності підприємства.

Фінансовий стан підприємства – це таке комплексне поняття, що виступає результатом взаємодії сукупності елементів фінансової системи підприємства, характеризується виробничо-господарськими факторами і комплексом показників, що показують наявність, розподіл та застосування фінансових ресурсів.

Результати фінансового стану підприємства пов'язані з його діяльністю у виробничій, комерційній та фінансово-господарській сфері.

Мета роботи – обґрунтувати теоретичні основи комплексної оцінки фінансового стану підприємства та практичні рекомендації в забезпеченні його фінансової стійкості.

Досягнути поставленої мети вдалося за рахунок виконання таких головних завдань дипломної роботи:

- визначення економічного змісту фінансового стану підприємства;
- вивчення показників оцінки фінансового стану підприємства;
- розгляд напрямів та методів оцінки фінансового стану підприємства;
- дослідження загальної організаційно-економічної діяльності АТ «Лубнифарм»;
- визначення рівня фінансового стану на основі аналізу майна, фінансової стійкості та рентабельності, ліквідності та платоспроможності підприємства;
- здійснення діагностики банкрутства підприємства;
- обґрунтування заходів поліпшення діяльності підприємства на основі результатів оцінки його фінансового стану;
- розробка пропозицій щодо підвищення фінансового стану АТ «Лубнифарм»
- прогнозування діяльності підприємства на майбутнє.

Об'єктом дослідження являється процес виконання комплексної оцінки фінансового стану підприємства.

Предмет – теоретичні та практичні погляди в здійсненні комплексного оцінювання фінансового стану на прикладі АТ «Лубнифарм».

Методами дослідження поставленої мети були: горизонтальний та вертикальний аналізи, порівняння, аналіз відносних показників, обчислення відхилення за роками, методи аналізу коефіцієнтів, метод узагальнення отриманих результатів, аналіз за математичними моделями. Для узагальнення теоретичного матеріалу був використаний абстрактно-логічний метод, для подання результатів – графічний або табличний, трендовий метод. Інформаційною базою дослідження стали фундаментальні праці українських і зарубіжних вчених щодо проведення комплексної оцінки фінансового стану

підприємства, а також закони України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів, показники фінансової звітності підприємства (п'ять форм), маркетингові дослідження, аналіз аудиторських перевірок, висновки з опитування та інша інформація.

У процесі написання дипломної роботи були використано наступну літературу: монографії, наукові статті, підручники, посібники, матеріали статичної та бухгалтерської звітності роботи АТ «Лубнифарм» за 2020–2022 роки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічний зміст фінансового стану підприємства

В умовах ринкової економіки істотно зріс інтерес учасників економічного процесу до об'єктивної та достовірної інформації про фінансовий стан, рентабельність та ділову активність підприємства. Всі суб'єкти ринкових відносин зацікавлені в однозначній оцінці конкурентоспроможності та надійності своїх партнерів. Таку оцінку можна отримати різними способами. Одним із методів отримання даної інформації є аналіз фінансового стану підприємства, в основі якого лежать теорія і методика фінансового аналізу підприємства в умовах ринкових відносин. Нині проводяться активні наукові дослідження проблеми оцінки фінансового стану підприємства, однак єдиної системи для визначення фінансового стану не існує. Враховуючи перехід вітчизняної економіки до міжнародних стандартів фінансової звітності, необхідно дослідити економічний зміст фінансового стану підприємств.

В економічній літературі присвячено багато праць вітчизняних і закордонних вчених, які зробили вагомий внесок у розробку теоретичних положень ті методологічних підходів до проблеми оцінки фінансового стану підприємства. Останні дослідження з цих питань висвітлено у працях С.Ф. Покропивного, М.Я. Коробова, М. Л. Лапішко, А.М. Поддєрьогіна, Н.В. Тарасенко, В. М. Івахненко, Є.В.Мниха, Т. Г. Бені, С. Б. Довбні та інших.

Для оцінки фінансового стану підприємства важливим є визначення самого поняття «фінансовий стан підприємства». Існує безліч трактувань цього поняття. Більшість науковців повторюють трактування сутності «фінансового стану підприємства» за методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Вони визначають це поняття як комплексне, що

характеризується системою показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства [1].

Дане визначення не зовсім точно відображає зміст поняття «фінансовий стан», оскільки воно не може бути результатом взаємодії певних фінансових відносин, від яких залежить фінансова спроможність підприємства щодо забезпечення своєї поточної діяльності, подальшого розвитку, погашення лише короткострокових чи і довгострокових зобов'язань, а по друге основою даного поняття повинна бути не комплексність, а реальна можливість забезпечення як свого розвитку так і погашення певних зобов'язань.

Більш обґрунтованим визначенням порівняно з даним, є трактування тих авторів, що підкреслюють відображення у понятті «фінансовий стан», якісної сторони виробничої і фінансової діяльності, хоча й з деякими відмінностями. До таких можна віднести тлумачення М.Я. Дем'яненка, В.В. Осмолівського, М.Ф. Коробова та інших.

Одним з найповніших визначень поняття «фінансового стану підприємства» наведено у фінансовому словнику-довіднику за редакцією М.Я. Дем'яненка, де серед його характеристик на перший план виступає якісна сторона діяльності підприємства, а саме «Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу» [3].

В Осмолівського В.В., автора підручника при визначенні поняття «фінансового стану підприємства» на першому місці також виділено комплексність даного поняття: «Фінансовий стан підприємства – комплексне поняття, характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання,

фінансовими взаємовідносинами з іншими суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю» [8]. Основну увагу в даному визначенні звернено не тільки на забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами, що є важливим, а й на доцільності та ефективності їх розміщення і використання, платоспроможності підприємства та фінансовій стійкості.

Досить повним і ширшим поняттям ніж «фінансовий стан підприємства», є визначення сутності даного поняття у М.Я. Коробова. Він стверджує, що «фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями» [5].

Е.А. Маркар'ян, Г.П. Герасименко, С.Е. Маркар'ян розглядають фінансовий стан як сукупність показників, які відображають його здатність погасити боргові зобов'язання. Фінансовий стан, на думку дослідників, є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства. Таке трактування поняття фінансового стану не розкриває його сутності, а вказує тільки на один з елементів фінансового стану – платоспроможність [7].

На думку авторів Фінансового словника А.Г. Загороднього, Г.Л.Вознюка, Т.С. Смовженко, фінансовий стан – це стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами. Це визначення хоча і більш широке, але теж не повною мірою визначає сутність даного поняття [4].

У підручнику «Аналіз господарської діяльності підприємства» сутність поняття «фінансового стану підприємства» автор Г.В. Савицька визначає таким чином: «фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та спроможність суб'єкта до

саморозвитку на фіксований момент часу» [9]. Особливість такого визначення полягає в тому, що автор вперше визнає фінансовий стан економічною категорією і підкреслює, що ця категорія відображає стан капіталу у процесі його кругообігу та спроможність підприємства до саморозвитку саме на фіксований момент часу (сьогодні і тільки, а завтра ситуація уже може бути іншою).

І.О. Бланк для висвітлення питань фінансового управління пропонує поняття «фінансова позиція». На думку І.О. Бланка, фінансова позиція є станом обсягу та структури активів, капіталу, а також основних фінансових результатів діяльності підприємства на певну дату. Фінансова позиція є предметом аналізу та оцінки з метою виявлення реального фінансового стану підприємства. Фінансовий стан – це рівень збалансованості окремих структурних елементів активів та капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання [2].

Окремо можна виділити визначення Г.В. Савицької, тому що автор уперше визначає фінансовий стан як економічну категорію, а не комплексне поняття, і підкреслює, що ця категорія відображає стан капіталу у процесі його кругообігу та спроможність підприємства до саморозвитку саме на фіксований момент часу, тобто сьогодні і тільки, тому що завтра ситуація уже може бути іншою [5]. Це трактування практично повторюється, лише без наголошення на відображенні фінансового стану підприємства саме на фіксований момент часу, авторами підручника «Курс економічного аналізу» за редакцією І.Ф. Прокопенка, де фінансовий стан підприємства визначено як економічну категорію, що відображає стан капіталу у процесі його кругообігу і здатність суб'єкта господарювання до розширення своєї діяльності [9].

У визначенні, якого притримуються А.Д. Шеремета та Р.С. Сайфуліна, «фінансовий стан підприємства» виражається у співвідношенні структур його активів і пасивів, тобто засобів підприємства та їхніх джерел [13]. Проте із цього визначення не видно, про що можуть свідчити такі співвідношення, а оскільки вони будуть різними навіть в аналогічних підприємств, то доцільно було б на це звернути увагу.

Отже можна зазначити, що на сьогодні існують різні трактування до визначення сутності фінансового стану підприємства (табл. 1.1) можна виділити декілька основних підходів.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення сутності фінансового стану підприємства

Автор, джерело	Сутність поняття
Базилінська О.Я. [1]	Фінансовий стан підприємства розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства.
Білик М.Д. [2]	Фінансовий стан – реальна (на фіксований момент часу) і потенційна фінансова спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою.
Бланк І.О. [3]	Фінансовий стан – це рівень збалансованості окремих структурних елементів активів і капіталу підприємства, а також рівень ефективності їх використання.
Бойчик І.М. [4]	Фінансовий стан – це спроможність підприємства вести господарську діяльність на основі своєчасного погашення усіх видів заборгованості, раціональної структури капіталу і господарських засобів.
Дем'яненко М.Я. [5]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації всіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства. Він характеризується системою показників, які відображають стан капіталу в процесі його кругообігу, здатність розраховуватися за своїми зобов'язаннями і забезпечувати ефективне фінансування своєї виробничої діяльності на певний момент часу.
Коломієць Н.О., Коломієць О.П. [6]	Фінансовий стан – це здатність (спроможність) підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.
Коробов М.Я. [7]	Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.
Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. [8]	Фінансовий стан являє собою найважливішу характеристику економічної діяльності підприємства в зовнішньому середовищі. Воно визначає конкурентоспроможність підприємства, його потенціал в діловій співпраці, оцінює, якою мірою гарантовані економічні інтереси самого підприємства і його партнерів щодо фінансових та інших відносин.
Осмоловський В.В. [10]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, яке характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої діяльності комерційних та інших суб'єктів господарювання, доцільністю й ефективністю їх розміщення і використання, фінансовими взаємовідносинами із суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.
Павленко О.І. [11]	Фінансовий стан – це реальна (на фіксований момент часу) та потенційна фінансова спроможність підприємства.
Поддєрьогін А.М. [12]	Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.
Савицька Г.В. [14]	Фінансовий стан підприємства – економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та спроможність суб'єкта до саморозвитку на фіксований момент часу.
Томілін О.О., Ле-сюк А.С. [15]	Фінансовий стан сільськогосподарського підприємства – економічна категорія, яка відображає наявність, розміщення та ефективне використання активів, власного і позичкового капіталу на конкретну дату.
Цал-Цалко Ю.С. [16]	Фінансовий стан підприємства відображає на певний момент рівень ефективності використання ресурсів у господарській діяльності, або, кажучи точніше, ефективність функціонування механізмів економічної системи.
Шеремет А.Д., Негашев Є.В. [17]	Фінансовий стан підприємства характеризується структурою засобів (активів) і характером джерел їх формування (власного і позичкового капіталу, тобто пасивів).

Метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих його зміцнення, нарощення потенціалу та розширення

можливостей підприємства здійснювати господарську діяльність на основі підвищення рівня прибутковості.

Загалом, дослідивши сутність поняття «фінансовий стан» та проаналізувавши різні погляди щодо його визначення, пропонуємо визначити концептуальні основи цього поняття:

- фінансовий стан є результатом фінансово-господарської діяльності підприємства;
- фінансовий стан являє собою поняття, сутність якого проявляється як у статичній, тобто на певний момент часу, так і в динамічній, тобто в характеристиці діяльності підприємства у визначеному періоді;
- фінансовий стан – це об’єкт, що вимірюється певною сукупністю показників, які характеризують господарське становище підприємства, його загальні результати діяльності;
- фінансовий стан – це міра забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення;
- фінансовий стан може бути окремим об’єктом фінансового управління [30].

Проаналізувавши різні погляди, вчених-економістів, можемо виділити сутнісні характеристики категорії «фінансовий стан підприємства», що зображені на рис.1.1.

Розглянувши трактування поняття «фінансовий стан підприємства» в наукових економічних дослідженнях і визначення основних положень цього поняття, надаємо власне його визначення: фінансовий стан являє собою якісну характеристику діяльності підприємства, є об’єктом фінансового управління та є результатом фінансово-господарської діяльності, відображає стан забезпеченості фінансовими ресурсами, необхідними для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання й вимірюється сукупністю показників, що характеризують загальні результати діяльності підприємства на даний час і визначає його перспективи у майбутньому [25].

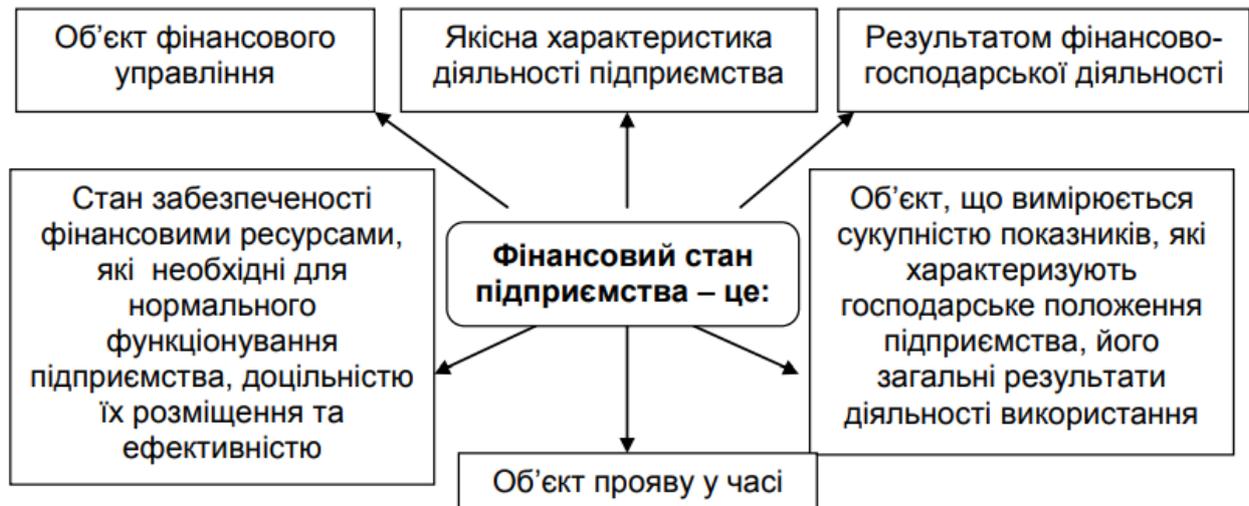

Рис.1.1. Основні положення категорії «фінансовий стан підприємства»

Аналіз фінансового стану підприємства показує, за якими конкретними напрямками потрібно проводити аналітичну роботу, дає можливість виявити найважливіші аспекти та найслабкіші позиції у фінансовому стані певного підприємства. Згідно з цим, результати фінансового аналізу дають відповіді на запитання, які найважливіші засоби слід застосовувати для поліпшення фінансового стану конкретного підприємства в конкретний період його діяльності. Основні завдання фінансового стану підприємства представлені на рис.1.2 [27].

Оцінка фінансового стану дозволяє встановити й охарактеризувати:

- ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства в цілому, а також ефективність використання фінансових ресурсів зокрема:
- рівень кредитоспроможності підприємства як позичальника фінансових ресурсів для здійснення господарської діяльності;
- рівень підприємницького ризику щодо можливості погашення зобов'язань, здатність до нарощування активів, залучення інвестицій;
- основні пріоритети якісного планування, прогнозування, бюджетування;

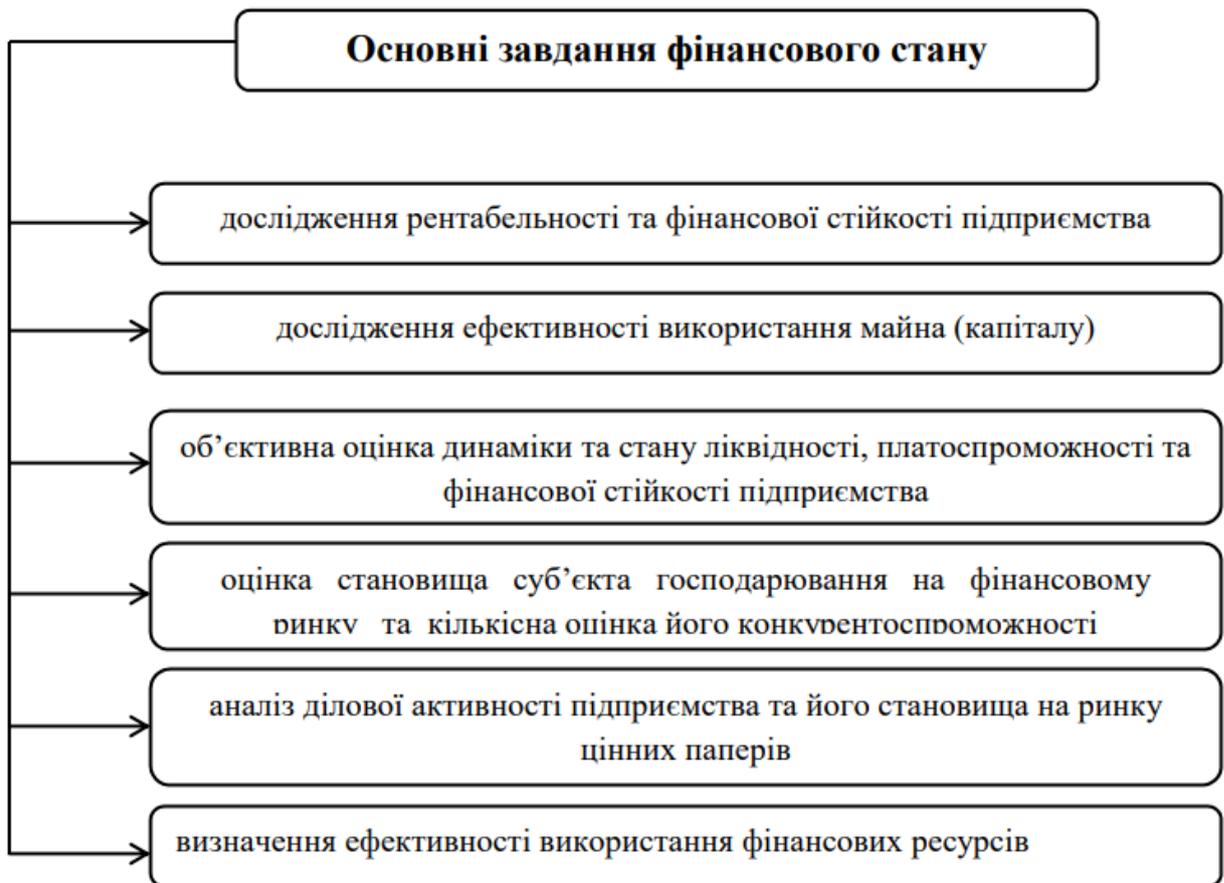

Рис.1.2. Основні завдання аналізу фінансового стану підприємства

- політику розподілу і використання прибутку для потреб суб'єкта господарювання;
- причини відповідних змін, а також тенденції і пріоритетні напрями розвитку підприємства за показниками його фінансового стану [29].

Також варто відзначити, що фінансовий стан є найважливішим показником у надійній репутації підприємства, його розвитку та позиції у конкурентному середовищі. Таким чином, фінансовий стан можна поділити на задовільний та незадовільний. На рис. 1.3 наведена характеристика різновиду фінансового стану за Положенням «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації».

Рис.1.3. Характеристика різновиду фінансового стану

Отже, правильне визначення сутності фінансового стану дає змогу підвищити оцінку реального стану підприємств з урахуванням факторів, що на нього впливають.

1.2. Оцінка фінансового стану підприємства та її показники

Для сучасних підприємств є потреба у гнучких системах оцінки й аналізу діяльності як своїх підрозділів, так підприємства в цілому. Фінансові, техніко-економічні та інші показники виробничо-фінансової діяльності, які використовують в обліково-аналітичній практиці, оскільки і методи їх оцінки, і використання в системі ефективного управління підприємством, мають суттєві недоліки. Бухгалтерський облік виступає важливим елементом управління господарською діяльністю в сучасних умовах. Облікова та аналітична інформація повинна забезпечувати досягнення поставлених цілей і завдань, які використовуються на різних рівнях управління підприємством. Для цього необхідно сформулювати та реалізувати обліково-аналітичну систему [20].

Для визначення ідентифікації місця підприємства в економічному середовищі варто забезпечити комплексну оцінку фінансового стану підприємства, яка і передбачає визначення економічного потенціалу суб'єкта господарювання. За допомогою оцінки фінансово-економічного та майнового стану підприємства створюється необхідна інформаційна база з метою ухвалення управлінських і фінансових рішень щодо проблемних питань залучення або здійснення інвестицій, напрямів виробничого розвитку, купівлі-продажу бізнесу [42].

Комплексна оцінка господарської діяльності виступає її характеристикою, яка є результатом комплексного дослідження, тобто є одночасним та узгодженим вивченням сукупності показників, що відображають всі аспекти господарських процесів, і містить узагальнені висновки про результати діяльності виробничого об'єкта на основі виявлення якісних і кількісних відмінностей від бази порівняння (нормативів, плану, попередніх періодів, досягнень на інших аналогічних об'єктах, інших можливих варіантах розвитку) [19].

Сукупність діяльності показників підприємства ієрархічно зв'язані між собою. Найнижчим рівнем у даній ієрархії виступають прості показники, які безпосередньо вимірюються або розраховуються і надаються в абсолютному або відносному виразі. Щоб отримати комплексну оцінку необхідно здійснити поетапний перехід від оцінки одиничних показників до підсумкових оцінок вищого рівня і до отримання комплексної оцінки, що знаходиться на верхньому рівні ієрархії. Певні сторони діяльності підприємства характеризують підсумкові (блокові) оцінки. Результати діяльності підприємства в цілому характеризуються при комплексній оцінці. Підсумкова і комплексна оцінки отримуються шляхом синтезу оцінок попереднього рівня ієрархії на підставі застосування різного роду середніх [34].

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства передбачає визначення економічного потенціалу суб'єкта господарювання або дає змогу забезпечити ідентифікацію його місця в економічному середовищі. Оцінка майнового та фінансово-економічного стану підприємства створює необхідну інформаційну

базу для прийняття різноманітних управлінських і фінансових рішень. В нестабільних умовах функціонування підприємства, що передбачає вибір методологічних основ фінансового обліку, виникає проблема отримання показників придатних для порівняння. Як наслідок, підвищена увага до процесу вибору облікових принципів, методів та прийомів при формуванні показників бухгалтерської фінансової звітності [40].

Головним призначенням фінансової звітності підприємства є одержання інформації, яка дає достовірне й повне уявлення про майновий і фінансовий стан компанії. На жаль, до останнього часу фінансова звітність українських підприємств не відповідала цим вимогам. Річ у тім, що серед практикуючих працівників фінансово бухгалтерських служб існувала точка зору, що основною, якщо не єдиною, ціллю складання бухгалтерської звітності є її надання в державні контролюючі органи. Адже результати фінансового аналізу використовуються:

- адміністрацією для прийняття управлінських рішень;
- зовнішніми користувачами (банками – для визначення кредитоспроможності підприємства, потенційними інвесторами – для визначення доцільності інвестицій, професійними учасниками фондового ринку – для визначення ціни акцій і тощо) [51].

Слід пам'ятати, що у кожного з партнерів підприємства – акціонерів, банків, податкових адміністрацій – свій критерій економічної доцільності на власний вибір, виходячи з своїх інтересів. Беззаперечно, що показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути доступними, достовірними, своєчасними, точними для того, щоб можна було одержати відповідь на запитання, наскільки надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні.

Значення теоретичних досліджень у галузі фінансового аналізу і у тому числі аналізу фінансового стану для забезпечення ефективної діяльності вітчизняних підприємств визначається декількома обставинами:

- 1) трансформаційною кризою, в умовах якої здійснюється діяльність;

2) відсутністю у вітчизняній практиці критичної маси необхідного досвіду фінансового аналізу. Це частково пов'язано з тим, що й досі можна вести мову про недоліки вітчизняної школи фінансового менеджменту та аналізу [31].

Інформація для оцінки фінансового стану міститься у відповідних формах фінансової звітності:

1. Форма 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан).
2. Форма 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід).
3. Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів».
4. Форма 4 «Звіт про власний капітал».
5. Примітки до річної фінансової звітності.

Таблиця 1. 2

Характеристика фінансової звітності [1, 11]

Звітна форма	Характеристика
Баланс	Активи, зобов'язання та капітал на певну дату. Різниця показників балансу на початок кінцею звітного періоду характеризує зміни у фінансовому стані підприємства
Звіт про фінансові результати	Визначається доходами, витратами, прибутками і збитками діяльності підприємства за період часу між двома балансами
Звіт про рух грошових коштів	Показує джерела надходжень та шляхи використання коштів за звітний та попередній періоди підприємства.
Звіт про власний капітал	Відображається власний капітал та його види, а також його зміни, які відбулися протягом звітного періоду
Примітки до фінансових звітів	Їх метою є обґрунтування певних статей фінансового звіту і відображення інших відомостей, які надаються за бухгалтерськими стандартами

В цілому порядок оцінки фінансового стану підприємства може бути представлений такими чином (рис.1.4).

Першим етапом аналізу фінансового стану є визначення мети та предмету діагностики.

На другому етапі відбувається вибір показників для діагностування та критеріїв для їх оцінки. До основних груп показників належать показники ліквідності та платоспроможності, показники рентабельності, показники ділової активності та показники фінансової стійкості підприємства.

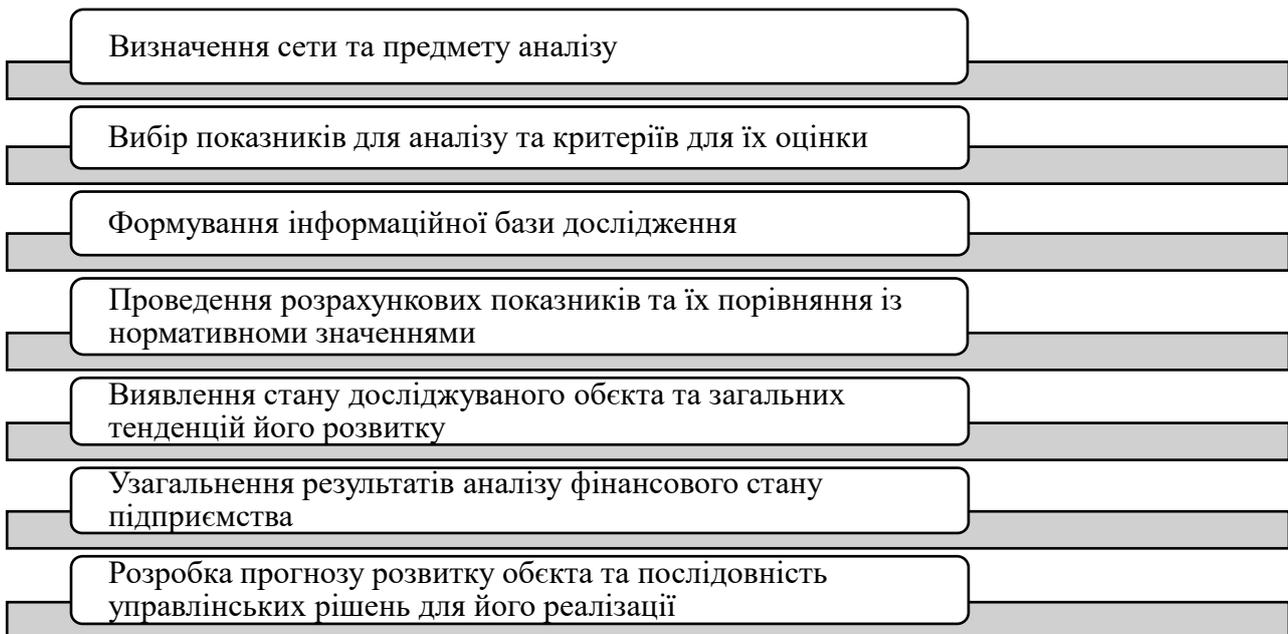

Рис.1.4. Етапи аналізу фінансового стану підприємства [4,15]

Третій етап передбачає формування інформаційної бази дослідження. Для цього використовують оперативні дані та дані форм фінансової звітності підприємства.

На четвертому етапі відбувається безпосередній розрахунок показників та їх порівняння із нормативними значеннями.

П'ятий етап діагностики передбачає виявлення стану дослідження об'єкта та загальних тенденцій його розвитку, тобто проводиться інтерпретація результатів. А за необхідності складається антикризова програма.

На шостому етапі відбувається узагальнення результатів діагностування фінансового стану підприємства. На основі яких на сьомому етапі проводиться діагностика прогнозу розвитку об'єкта та розробляється послідовність управлінських рішень для реалізації цього прогнозу [54].

Аналіз фінансового стану є важливим завданням фінансового менеджменту кожного підприємства. Адже така діагностика полягає у повному аналізі та результатів діяльності підприємства. При чому підприємство вважається ефективним якщо воно раціонально використовує фінансові ресурси, вчасно розраховується за зобов'язаннями та є рентабельним [17].

Таким чином, можна зробити висновок, що аналіз та оцінка фінансового стану здійснюється за певну тривалість років, мінімальна кількість яких не менше трьох, а також за множиною показників економічних категорій, що зображені на рис. 1.5.

Рис.1.5. Економічні категорії оцінки фінансового стану

Кожен показник економічної категорії, а в загальній сумі їх 65, має своє значення для оцінки фінансового стану підприємства.

Наприклад, показники оцінки майнового стану:

1) сума господарських коштів підприємства дає оцінку вартості активам, які знаходяться на балансі підприємства. Якщо цей показник зростає, то відбувається приріст майнового потенціалу підприємства;

2) частка активної частини основних засобів (далі ОЗ) – це машини та обладнання, транспортні засоби. Ріст цього показника є позитивною тенденцією для підприємства;

3) коефіцієнт зносу ОЗ – частка вартості основних засобів без списання витрат на наступні періоди. Якщо цей коефіцієнт збільшується, то стан основних засобів погіршується;

4) коефіцієнт оновлення ОЗ показує частку нових основних засобів на кінець звітного періоду від наявних;

5) коефіцієнт вибуття ОЗ характеризує частину ОЗ, які вибули через старіння в кінці звітного року [50].

Наступними показниками оцінки є показники ліквідності та платоспроможності. На даний момент їх нараховують близько 19, але ми розглянемо найважливіші:

1) коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття) показує яка сума поточних активів припадає на 1 гривню поточних зобов'язань. Успішне функціонування підприємства може бути тільки тоді, коли поточні активи перевищують поточні зобов'язання;

2) коефіцієнт швидкої ліквідності прогнозує платіжні можливості підприємства, якщо розрахунки з дебіторами відбулися вчасно. Показує чи платоспроможне підприємство у періоді середньої тривалості обороту дебіторської заборгованості;

3) коефіцієнт абсолютної ліквідності показує наскільки швидко грошові кошти та їх еквіваленти можуть погасити короткострокові зобов'язання [51].

Далі розглянемо фінансову стійкість підприємства. Вона характеризує спроможність здійснювати ефективну діяльність у довгостроковому періоді, що полягає в дотриманні оптимального співвідношення власних і позикових ресурсів, яке сприятиме максимізації прибутку та забезпеченні добробуту власників та робітників підприємства.

Фінансова стійкість буває абсолютною, коли трикомпонентний показник – 1, 1, 1,; нормальною (значення трикомпонентного показника 0, 1, 1); нестійкою – нестійкий фінансовий стан (значення трикомпонентного показника 0, 0, 1) та критичною – критичний фінансовий стан (значення трикомпонентного показника 0, 0, 0).

За результатами розрахунків визначаємо тип фінансової стійкості даного підприємства за допомогою зведеної таблиці показників за типами фінансової стійкості (табл. 1.3) [32].

До коефіцієнтів ділової активності відносять:

1) коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу полягає у відображенні кількості повного циклу виробництва і обігу, яка відбулася у аналізованому періоді або скільки грошових одиниць виручено від кожної одиниці активів;

Зведена таблиця показників за типами фінансової стійкості

Показник	Тип фінансової стійкості			
	Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійке становище	Кризове становище
$\Phi^в = В - Зп$	$\Phi^в > 0$	$\Phi^в < 0$	$\Phi^в < 0$	$\Phi^в < 0$
$\Phi^{вд} = ВД - Зп$	$\Phi^{вд} > 0$	$\Phi^{вд} > 0$	$\Phi^{вд} < 0$	$\Phi^{вд} < 0$
$\Phi^{зк} = ЗК - Зп$	$\Phi^{зк} > 0$	$\Phi^{зк} > 0$	$\Phi^{зк} > 0$	$\Phi^{зк} < 0$

2) коефіцієнт оборотності власного капіталу показує масштаб забезпечення діяльності підприємства власним капіталом;

3) коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості – це показник, що відображає яку кількість обсягів надходження від реалізації в періоді вміщує в себе середній залишок боргових прав;

4) коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зумовлює наскільки швидко відбуваються розрахунки з постачальниками та кредиторами за товарно-матеріальні цінності;

5) коефіцієнт оборотності матеріальних запасів показує скільки разів поповнювалися запаси за рік. Якщо даний показник має тенденцію до росту, то покращується структура оборотних активів і фінансова стійкість підприємства підвищується;

6) коефіцієнт оборотності ОЗ або фондівдача виявляє чи ефективно використовуються основні засоби [44].

Показники рентабельності визначають відношення доходу і прибутку підприємства до витрат коштів чи майна у відсотках. коефіцієнт рентабельності активів. Основними показниками є:

- 1) коефіцієнт рентабельності активів;
- 2) коефіцієнт рентабельності власного капіталу;
- 3) коефіцієнт рентабельності діяльності;
- 4) коефіцієнт рентабельності продукції.

Порядок розрахунку основних показників наведено в таблиці 1.4 [45].

Показники оцінки фінансового стану

№	Показник	Порядок розрахунку або джерело даних
1	2	3
Показники майнового стану		
1	Сума господарських коштів у підприємства	Валюта балансу
2	Частка активної частини основних засобів у їх залишковій вартості	Середньорічна вартість активної частини ОЗ (залишкова)/ Середньорічна вартість ОЗ (залишкова)
3	Коефіцієнт зносу	Середньорічна вартість зносу/ Середньорічна вартість ОЗ (первісна)
4	Коефіцієнт придатності	1 – Коефіцієнт зносу
5	Коефіцієнт оновлення	Вартість введених ОЗ/Вартість ОЗ на кінець періоду (первісна)
6	Коефіцієнт вибуття	Вартість виведених ОЗ/Вартість ОЗ на початок періоду (первісна)
Показники ліквідності та платоспроможності		
1	Коефіцієнт покриття	оборотні активи / поточні зобов'язання
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	(векселі одержані + дебіторська заборгованість за товари (роботи, послуги) + дебіторська заборгованість за розрахунками + інша дебіторська заборгованість + поточні фінансові інвестиції + грошові кошти та їх еквіваленти + інші оборотні активи) / поточні зобов'язання
3	Коефіцієнт незалежної (забезпеченої) ліквідності	(готова продукція + товари + векселі одержані + грошові кошти в національній валюті + грошові кошти в іноземній валюті) / поточні зобов'язання
4	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(поточні фінансові інвестиції + грошові кошти в національній валюті + грошові кошти в іноземній валюті) / поточні зобов'язання
5	Частка оборотних активів у загальній сумі активів	оборотні активи / підсумок балансу активу
6	Частка виробничих запасів у оборотних активах	(виробничі запаси + поточні біологічні активи + незавершене виробництво) / оборотні активи
7	Чистий оборотний капітал	Оборотні активи - поточні зобов'язання
8	Маневреність власних оборотних коштів	Грошові кошти/власні оборотні кошти(ВОК)
Показники фінансової стійкості		
1	Коефіцієнт автономії (незалежності)	Власний капітал / Валюта балансу
2	Коефіцієнт фінансової залежності	Валюта балансу / Власний капітал
3	Коефіцієнт фінансування	Сума позикового капіталу / Власний капітал
4	Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний капітал / Сума позикового капіталу

Продовження табл.1.4

1	2	3
5	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний капітал – необоротні активи / Власний капітал
6	Коефіцієнт забезпечення власними оборотними коштами	Власні оборотні кошти / Оборотні активи
Показники ділової активності		
1	Коефіцієнт оборотності активів (Коа)	Чистий дохід / Середньорічна вартість активів
2	Період обертання (Та), днів	365/ Коа
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кодз)	Чистий дохід / Середньорічна дебіторська заборгованість
4	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Кокз)	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості
5	Строк погашення дебіторської заборгованості (Тдз), днів	365 / Кодз
6	Строк погашення кредиторської заборгованості (Ткз), днів	365 / Кокз
7	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів (Коз)	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість матеріальних запасів
8	Період обертання (Тз), днів	365/Коз
9	Коефіцієнт оборотності основних засобів (Кооз)	Чистий дохід / Середньорічна вартість основних засобів
10	Період обертання (Тоз), днів	365/Кооз
11	Коефіцієнт оборотності власного капіталу (Ковк)	Чистий дохід / Середньорічна вартість власного капіталу Збільшення
12	Період обертання (Твк), днів	365/Ковк
13	Операційний цикл (ОЦ), днів	Тз + Тдз
14	Фінансовий цикл (ФЦ), днів	ОЦ – Ткз

Продовження табл.1.4

1	2	3
Показники рентабельності		
1	Рентабельність активів	Визначається як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості усіх активів, тобто показує скільки прибутку припадає на 1 грн. активів, характеризує ефективність управління активами підприємства
2	Рентабельність власного капіталу	Розраховується як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості власного капіталу, показує величину одержаного прибутку в розрахунку на 1 гривню капіталу власників
3	Рентабельність продажу	Характеризує розмір прибутку, що надходить на підприємство з кожної гривні від продажу продукції, розраховується як відношення валового прибутку до чистої виручки від продажу продукції
4	Рентабельність продукції	Обчислюється як відношення валового прибутку від продажу та собівартості продукції, показує, скільки прибутку отримало підприємство в розрахунку на 1 гривню понесених витрат
5	Чиста рентабельність підприємства	Розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості майна підприємства

Кожен показник має самостійне значення та вагомість, яка визначає його внесок у формування фінансового стану підприємства в цілому. Саме тому необхідно аналізувати систему показників, а не кожен з них окремо, оскільки їх індивідуальне дослідження не дозволить зробити висновок щодо загального стану підприємства [61].

Проблемою використання системи показників є те, що її практичне застосування є ускладненим через проведення великої кількості розрахунків. Крім того, існування «порогу складності» призводить до того, що об'єктивну оцінку фінансового стану можна отримати аналізуючи не більше ніж 3 – 7 параметрів одночасно. Аналіз надлишкових показників призводить до додаткових витрат часу на їх розрахунок та аналітичне дослідження, в тому числі з метою визначення взаємозалежних показників. Подолати цю проблему дозволяє використання інтегрального показника, який дозволяє охарактеризувати фінансовий стан підприємства як абсолютно стійкий, нормальний, нестійкий або критичний, чого не можна зробити розглядаючи окремі групи показників, оскільки їх аналіз може призвести до протилежних

висновків. Але процес побудови інтегрального показника пов'язаний з певними методологічними складнощами.

1.3. Напрями та методи оцінки фінансового стану підприємства

Виробнича, комерційна та фінансово-господарська діяльність суттєво впливають на фінансовий стан підприємства. Якщо показники обсягу виробництва та реалізації продукції, робіт та послуг набагато перевищують їх собівартість, то прибуток підприємства буде збільшуватися. Така ситуація позитивно відображається на фінансовому стані підприємства.

Фінансовий аналіз є основним аналізом фінансового стану підприємства. З його допомогою підприємство розробляє свою фінансову політику та визначає недоліки у прийнятих управлінських рішеннях, що підвищують ефективність діяльності підприємства. Фінансовий аналіз можуть здійснювати або сам управлінський персонал, або зовнішній аналітик.

У статті авторів Корбутяк А. Г. та Бути М. М. згадується, що інформація фінансового стану підприємства, яка є достовірною та своєчасною, допомагає прийняти ефективні фінансові рішення, щоб знизити витрати фінансових ресурсів та підвищити прибуток і ринкову вартість підприємства. Такою інформацією користуються власники підприємства, інвестори, банківські установи, партнери з бізнесу, професійні учасники ринку цінних паперів, працівники податкової служби, страхові компанії та інші учасники економічних відносин [22].

Фінансовий аналіз діяльності підприємства комплексно вивчає фінансовий стан підприємства для того, щоб оцінити досягнутий фінансовий результат. Фінансовий аналіз проводять за допомогою даних фінансової звітності шляхом методів проведення фінансового аналізу.

Надати інформацію про фінансовий стан підприємства системі управління для того, щоб здійснити оптимізаційні процеси є метою фінансового аналізу.

За допомогою фінансового аналізу можна (завдання):

- оцінити наскільки ефективна діяльність господарства та виявити фактори і причини, що впливають на такий стан;
- визначити рівень розвитку та тенденції його зростання;
- розробити послідовність розвитку економічної діяльності суб'єкта, що господарює. Для цього потрібно: накопичити, трансформувати та ефективно використовувати інформаційну базу фінансового характеру;
- визначити ступінь кредитоспроможності підприємства;
- якісно планувати, прогнозувати та бюджетувати, тобто, визначати потребу у фінансових ресурсах та правильно їх розміщувати;
- формувати і використовувати потоки грошових коштів;
- створити рейтингову систему оцінки фінансового стану господарюючої системи;
- вчасно вживати заходи, що дозволять підвищити платоспроможність, фінансову стійкість та прибутковість підприємства;
- знайти резерви, які допоможуть покращити фінансовий стан суб'єкта;
- вміти правильно розподіляти і використовувати прибуток за різними потребами власників або самого підприємства;
- оцінити ступінь ризику підприємства, якщо потрібно погасити зобов'язання, збільшити чисті активи та заохочити інвестиції [71].

Основною інформацією для здійснення фінансового аналізу виступає фінансова звітність підприємства.

Міжнародні та національні стандарти передбачають, що фінансова звітність повинна складатися за такими елементами, як активи, зобов'язання, капітал та доходи і витрати. Фінансову звітність в Україні складає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звіту.

Фінансова звітність використовується у безлічі прийомів та методів оцінки фінансового стану підприємства. Розглянемо основні прийоми та методи фінансового аналізу, що наведені на рисунку 1.6 [77].

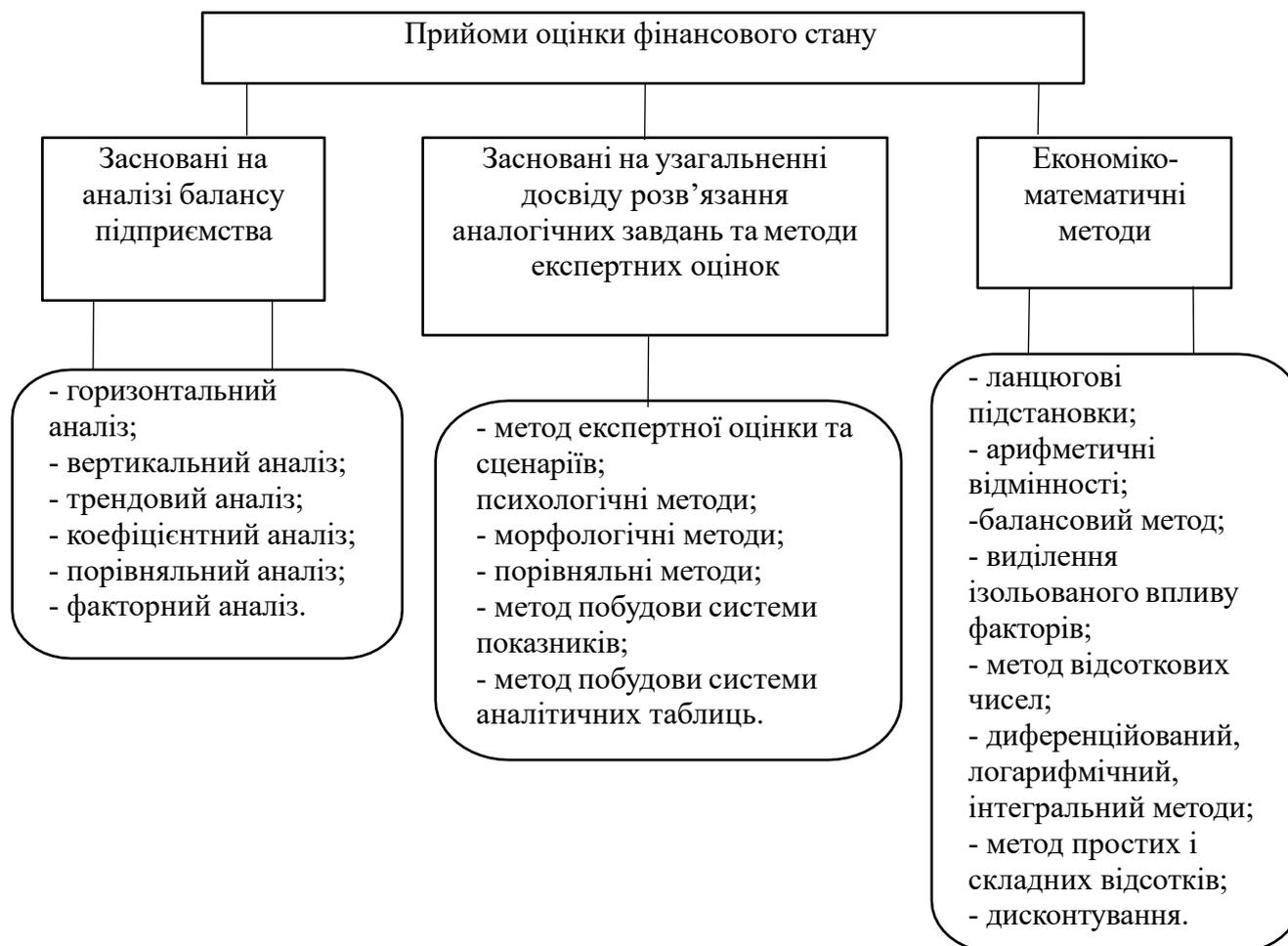

Рис.1.6. Прийоми оцінки фінансового стану підприємства

За методом горизонтального аналізу значення однакових показників порівнюються за певний часовий період. Для цього визначаються абсолютні та відносні зміни, що відбуваються у величині статей балансу та показниках фінансової звітності за звітний період. Абсолютне відношення визначається результатом відніманням позицій попереднього року від теперішнього. Відносне відношення є діленням різниці попереднього та теперішнього року на показник цього ж попереднього року і множенням на 100%. Ще цей метод називають часовим, так як в ньому порівнюють значення показників за періодами, тобто роками [78].

У вертикальному аналізі визначається питома вага (структура) окремих статей балансу у загальній валюті за звітний період. Якщо частка власного

капіталу є високою, то фінансові ризики будуть навпаки низькими - це значить, що підприємство повністю не розкриває свій потенціал і навпаки, якщо частка власного капіталу низька, то фінансові ризики високі. Це свідчить про стабільну та результативну роботу підприємства.

Наступним прийомом є трендовий аналіз. Він складається з горизонтального аналізу але, на відміну від горизонтального, вже не просто порівнюють показники позицій звітності, а обирають найбільш перспективні, тобто, визначають тренд, який може зростати, знижуватися або зовсім не змінюватися. За трендовим аналізом вивчають показники максимального періоду часу. Він допомагає зробити оцінку якісним зрушенням компанії [79].

Оцінка фінансового стану найчастіше здійснюється коефіцієнтним аналізом. Він вивчає відносні показники фінансового стану підприємства шляхом розрахунку відношення позицій різних форм звітності. Основними показниками коефіцієнтного аналізу є коефіцієнти: майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості та ділової активності. Мінус цього прийому – показники розглядають окремі сторони підприємства, граничні значення більшості показників зовсім відсутні або неповні.

Порівняльний аналіз базується на внутрішньогосподарському аналізі. Тут відбувається зведення показників звітності за показниками цього підприємства, його філій і не тільки. Ще дуже важливим фактором є порівняння міжгосподарського аналізу підприємства з показниками фірмконкурентів, середньогалузевими і середніми показниками [80].

І останній прийом аналізу фінансового стану підприємства – факторний аналіз. Визначає вплив факторів на результат прийомів дослідження. Прийоми бувають детерміновані та стохастичні. Детерміновані характеризуються розділенням у часі, а стохастичні не мають певного порядку.

Факторний аналіз поділяють на прямий та зворотній. Друга назва прямого аналізу – власне аналіз. За його суттю результативний показник повинні розділити на окремі складові. А у зворотньому факторному аналізі, який

називають синтезом, відбувається з'єднання окремих елементів у загальний результативний показник.

Розглянемо тепер методи оцінки фінансового стану. Вони поділяються на неформалізовані та формалізовані [81].

1. Формалізовані – основою яких є наукове обґрунтування, даним методам притаманний об'єктивізм. До формалізованих методів належать такі методи: арифметичних різниць, відсоткових чисел, дисконтування, ланцюгових підстановок, балансовий, диференційний, логарифмічний, інтегральний, простих та складних відсотків.

2. Неформалізовані – основою яких є аналітичні процедури на логічному рівні, даним методам притаманний суб'єктивізм, оскільки в них велика роль належить інтуїції, досвіду та знань аналітика. До неформалізованих методів належать такі методи: експертних оцінок та сценаріїв, порівняльні, побудови системи показників, психологічні, морфологічні, побудови системи аналітичних таблиць. Такі методи використовуються в умовах повної або часткової невизначеності. [17, 21].

Але варто відзначити, що основними методами оцінки фінансового стану підприємства є: комплексний аналіз, метод інтегральної оцінки та коефіцієнтний метод. Кожен з цих методів має свої переваги та недоліки, що зображені на рис.1.7.

Для ефективного ведення фінансово-господарської діяльності підприємству необхідно систематично проводити детальний аналіз та оцінку фінансового стану за допомогою різних методів та прийомів, що адаптовані під діяльність цього підприємства і відповідають стратегії і політиці його розвитку.

Аналіз фінансового стану передбачає не лише використання різних методів та прийомів аналізу, але й дотримання певних принципів. Основні загальноприйняті принципи діагностики фінансового стану зображено на рис. 1.8 [87].

Як видно із рис.1.8., у науковій літературі виділяють сім загальноприйнятих принципів. Розглянемо кожен із цих принципів для визначення його ролі саме у діагностиці фінансового стану.

Рис. 1.7. Недоліки та переваги основних методів оцінки фінансового стану підприємства

Принцип своєчасності свідчить про необхідність проведення діагностики до настання кризової ситуації, тобто до появи перших ознак банкрутства, при цьому необхідно враховувати динамічну діяльність підприємства.

Принцип науковості означає те, що діагностика проводиться на основі науково-обґрунтованих принципів, методів, понять та закономірностей.

Принцип комплексності свідчить про те, що окремі явища та процеси необхідно досліджувати в комплексі із взаємопов'язаними явищами та факторами.

Принцип точності означає відповідність цілям, меті і вимогам, які ставляться до процесу діагностики фінансового стану.

Принцип об'єктивності означає, що діагностика повинна поводитися за розробленою програмою досліджень, за чітко визначеними етапами та

параметрами. А також у процесі діагностики необхідно використовувати тільки реальні факти, методи та заходи для зниження неточності оцінки та мінімізації впливу фактора суб'єктивізму [39].

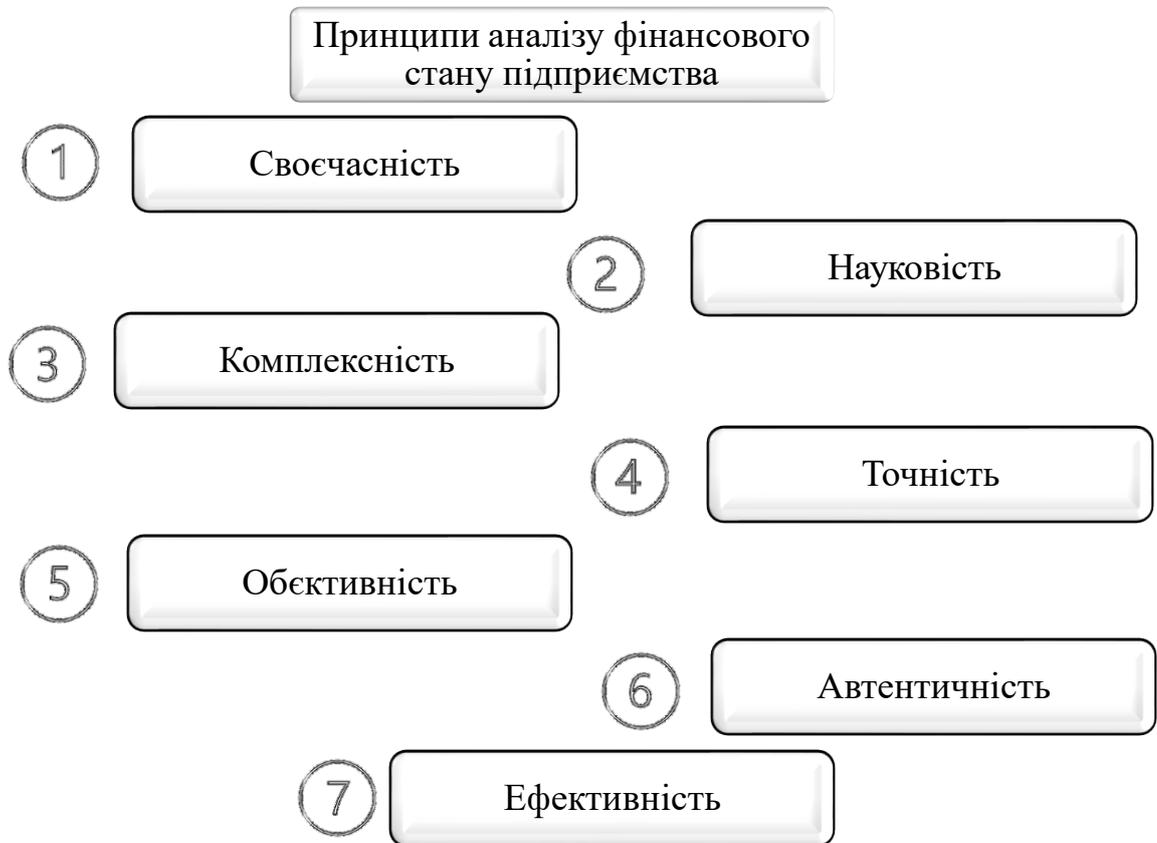

Рис. 1.8. Принципи аналізу фінансового стану підприємства

Принцип автентичності означає те, що діагностика проводиться на основі первинної, достовірної інформації із внутрішнього та зовнішнього середовища.

Принцип ефективності свідчить про те, що у процесі діагностики необхідно постійно порівнювати позитивні та негативні наслідки її проведення і витрати пов'язані із її проведенням.

Разом із дотриманням принципів діагностики фінансового стану важливо неухильно дотримуватися законів логіки. Основними формами осмислення діагностики фінансового стану є визначеність, несуперечність, послідовність та обґрунтованість. Дані властивості логіки діагностики фінансового стану розриваються чотирма основними законами теорії логіки.

Визначеність діагностики фінансового стану характеризує закон тотожності. Послідовність характеризується законами несуперечності та виключеного третього. Обґрунтованість характеризується законом достатньої підстави [18].

Логічні закони притаманні всім етапам діагностики фінансового стану. Наприклад, закон тотожності передбачає, щоб діагностика розглядала фінансовий стан на кожному етапі процесу, в тому самому складі його ознак. Усі логічні закони у діагностиці фінансового стану підприємства є взаємозалежними та доповнюють один одного.

Узагальнюючи, слід зазначити, на сьогодні існують різні підходи щодо визначення сутності фінансовий стан підприємства. Так, думки вчених мають як спільні, так і відмінні риси. Тому, дослідивши сутність поняття «фінансовий стан підприємства» та проаналізувавши різні позиції щодо його визначення, доцільно запропонувати більш точне, лаконічне і таке, що відбиває сутність фінансового стану підприємства, визначення: фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, що визначає реальну (на фіксований момент часу) та потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності, певний рівень саморозвитку підприємства та спроможність погашення зобов'язань перед відповідними суб'єктами господарювання. Адже фінансовий стан визначає місце підприємства в економічному середовищі та те, наскільки ефективними і безризиковими можуть бути ділові відносини з ним комерційних банків, постачальників, потенційних інвесторів і позичальників. Для підприємства, як і для його партнерів, становить інтерес не тільки фактичний стан справ, тобто те, що було, а й очікуваний фінансовий стан.

Фінансовий стан може бути у двох формах: задовільний або незадовільний.

Оцінка фінансового стану проводиться на основі фінансової звітності.

Для проведення аналізу використовується певна етапність. Основними показниками, що характеризують фінансовий стан підприємства є показники

майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, ділової активності та рентабельності.

Серед прийомів аналізу в роботі було виділено наступні: засновані на аналізі балансу підприємства, засновані на узагальненні досвіду розв'язання аналогічних завдань та методи експертних оцінок, економіко-математичні методи.

Але варто відзначити, що основними методами оцінки фінансового стану підприємства є: комплексний аналіз, метод інтегральної оцінки та коефіцієнтний метод. Кожен з цих методів має свої переваги та недоліки.

Аналіз фінансового стану передбачає не лише використання різних методів та прийомів аналізу, але й дотримання певних принципів, серед яких виділено: своєчасність, науковість, комплексність, точність, об'єктивність, автентичність, ефективність.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

АТ «ЛУБНИФАРМ»

2.1. Загальна характеристика підприємства

АТ «Лубнифарм» – досить відоме підприємство на фармацевтичному ринку України, роком заснування якого вважається 1932 рік, коли було організовано завод з первинної переробки лікарських трав. Сьогодні АТ «Лубнифарм» — фармацевтичне підприємство, основним напрямком діяльності якого є розробка і виробництво готових лікарських засобів для зовнішнього і внутрішнього застосування у вигляді: таблеток, настоянок, екстрактів, мазей, гелів, лініментів, ін'єкційних розчинів, медичних виробів. Номенклатура підприємства складає більше 100 найменувань і має широкий спектр фармакологічної дії велику розмаїтість лікарських форм [50].

У таблиці 2.1 представлено основні відомості про підприємства.

Таблиця 2.1

Основні відомості про АТ «Лубнифарм»

№	Найменування статті	Характеристика
1	Повна назва підприємства	Акціонерне товариство «Лубнифарм»
2	Скорочена назва підприємства	АТ «Лубнифарм»
	Назва на англійській мові	JOINT STOCK COMPANY LUBNYPHARM (JSC LUBNYPHARM)
3	ЄДРПОУ	00480951
4	Юридична адреса	Україна, 37500, Полтавська область, місто Лубни, вулиця Барвінкова, будинок 16
5	Дата заснування	13.08.1998
6	Керівник	Ващук Світлана Григорівна
7	Розмір статутного капіталу	12 288 494,4 грн.
8	Форма власності	Приватна
9	Основний вид діяльності	21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів
10	Веб-сторінка	https://lubnypharm.com/

Основна місія АТ «Лубнифарм» полягає у розробці, виробництві й забезпеченні споживачів якісною, ефективною та безпечною продукцією, постійному підвищенні й вдосконаленні рівня виробництва. АТ «Лубнифарм» чітко розуміє та усвідомлює, що мета – це висока якість та безпека фармацевтичної продукції – це те, що визначає головний напрямок АТ «Лубнифарм»; – це те, що АТ «Лубнифарм», як виробник, визначає першочерговим у своїй діяльності.

Загальними зусиллями працівників АТ «Лубнифарм» підприємство виходить на високий рівень. Цьому в першу чергу сприяє формування команди, направленої на конкретні дії, метою якої являється не отримання грошей, а виробництво якісних, безпечних та ефективних препаратів по доступним цінам. Сьогодні основним напрямком діяльності АТ «Лубнифарм» є розробка і виробництво готових лікарських засобів для зовнішнього і внутрішнього застосування у вигляді: таблеток настоянок екстрактів мазей гелів лініментів ін'єкційних розчинів медичних виробів. Номенклатура АТ «Лубнифарм» складає понад 100 найменувань, має широкий спектр фармакологічної дії та велику розмаїтість лікарських форм.

Лікарські засоби виробництва АТ «Лубнифарм» екологічно чисті, для їх виготовлення використовується натуральна природна сировина, сировина харчової промисловості, а також сировина, що ввозиться із-за кордону. Для забезпечення належного контролю і гарантії якості лікарських засобів, що виробляються на АТ «Лубнифарм», були повністю модернізовані й оснащені сучасним обладнанням хіміко-аналітична та мікробіологічна лабораторії відділу контролю якості, виробничі цехи, склади зберігання сировини та готової продукції згідно принципів GMP.

Центральне місце в системі цінностей АТ «Лубнифарм» займає забезпечення населення України лікарськими засобами за доступними цінами, своїм завданням номер один підприємство вважає розширення асортименту за рахунок розробки та впровадження нових лікарських засобів. Дотримуючись саме цих принципів АТ «Лубнифарм» упевнено розвивається в умовах жорсткої

конкурентної боротьби. Реалізація програми розвитку підприємства підтверджує наявність достатнього потенціалу росту, що дасть можливість домогтися збільшення продукції, що відповідає якості міжнародних стандартів, займати гідне місце у фармацевтичній галузі і вписати змістовну сторінку в історію фармації України.

АТ «Лубнифарм» має документально підтвержене право на виробництво лікарських препаратів і здійснення фармацевтичної діяльності:

- ліцензію на виробництво лікарських засобів АВ №598070;
- сертифікат відповідності вимогам Належної виробничої практики (GMP) 084/2016 / SA UMP / GMP;
- лабораторна практика організована і здійснюється у відповідності зі стандартами GMP і GLP.

На АТ «Лубнифарм» функціонують 8 виробничих підрозділів (цехів/дільниць), що відповідають вимогам GMP. Виробництво та контроль якості здійснюється на сучасному обладнанні відомих виробників: KORSCH; TOFFLON; ACG; AGILENT; SHIMADZU; WATERS, METTLER TOLEDO. Також на ТОВ НВФ «Мікрохім» є аналітична лабораторія, яка укомплектована сучасним обладнанням європейського (Німеччина, Швейцарія, Прибалтика) і японського виробництва [50].

Діяльність лабораторії АТ «Лубнифарм» спрямована на дослідження методів аналітичного контролю, розробку методів контролю якості для нових препаратів, а також на забезпечення розробки та експертизи нормативно-технічної та аналітичної документації на всі випускаються субстанції і лікарські препарати.

Одним з напрямків діяльності АТ «Лубнифарм» є виробництво традиційних лікарських засобів на основі лікарської рослинної сировини (далі ЛРС): фасування екологічно чистої ЛРС, виготовлення настоек, екстрактів (рідких/густих), соку, складних рідин з натуральної природної сировини.

За фінансово-економічну діяльність на АТ «Лубнифарм» відповідає фінансовий директор, якому підпорядкований відділ бухгалтерії та фінансовий

відділ. Обов'язки фінансового директора на АТ «Лубнифарм» – це планування, облік, контроль, звітність, аналіз, управління ресурсами та витратами та багато-багато іншого. Фінансовий відділ та бухгалтерія АТ «Лубнифарм» – це важливі складові великого організму компанії, які обслуговують основні процеси на підприємстві.

Фінансовий директор АТ «Лубнифарм» – один з вищих керівників компанії, відповідальний за управління фінансовими потоками бізнесу, за фінансове планування та звітність. Визначає фінансову політику АТ «Лубнифарм», розробляє і здійснює заходи щодо забезпечення її фінансової стійкості.

Фінансовий відділ АТ «Лубнифарм» відіграє вирішальну роль в управлінні фінансовими ресурсами АТ «Лубнифарм» та забезпеченні його фінансової стабільності та зростання. Основними завданнями даного відділу на АТ «Лубнифарм» є наступні:

- відповідає за розробку фінансових планів і стратегій підприємства. Вони аналізують минулі фінансові дані, оцінюють ринкові умови та роблять прогнози для прийняття фінансових рішень компанії. Це допомагає встановлювати фінансові цілі, ефективно розподіляти ресурси та максимізувати прибутковість;

- готує та керує бюджетом підприємства. Вони співпрацюють з іншими департаментами для визначення фінансових потреб, встановлення лімітів витрат і відстеження фактичних витрат у порівнянні з бюджетом. Ефективне бюджетування забезпечує ефективний розподіл ресурсів, контроль витрат і досягнення фінансових цілей;

- готує та представляє точні та своєчасні фінансові звіти та звіти, такі як баланси, звіти про доходи та звіти про рух грошових коштів. Ці звіти надають миттєвий знімок фінансових показників компанії, допомагаючи зацікавленим сторонам (керівництву, інвесторам, регуляторам тощо) приймати обґрунтовані рішення. Дотримання стандартів і правил бухгалтерського обліку має вирішальне значення для підтримки прозорості та зміцнення довіри;

– відстежує та контролює грошові потоки, забезпечуючи наявність достатньої ліквідності для виконання зобов'язань компанії, таких як оплата праці працівникам, постачальникам і кредиторам. Вони також оцінюють час надходження та відтоку грошових коштів для оптимізації оборотного капіталу та мінімізації ризику нестачі готівки;

– визначає та управляє фінансовими ризиками, з якими стикається підприємство. Це передбачає оцінку потенційних ризиків, таких як нестабільність ринку, коливання валют, кредитні ризики, і розробку стратегій їх пом'якшення. Вони можуть використовувати фінансові інструменти, страхування або стратегії хеджування для захисту фінансових інтересів компанії; – визначає оптимальну структуру капіталу для підприємства, збалансовуючи боргове та власне фінансування. Вони оцінюють різні варіанти фінансування, ведуть переговори з кредиторами чи інвесторами та керують відносинами з фінансовими установами. Рішення щодо залучення капіталу, випуску акцій або облігацій та управління боргом мають значний вплив на фінансовий стан компанії та потенціал зростання;

– забезпечує дотримання фінансового законодавства, нормативних актів і вимог до звітності, характерних для галузі та юрисдикції. Вони постійно оновлюють стандарти бухгалтерського обліку, податкове законодавство та фінансові правила, щоб забезпечити точну фінансову звітність, належне подання податкових декларацій і дотримання юридичних зобов'язань;

– проводить фінансовий аналіз, включаючи оцінку інвестиційних можливостей, оцінку прибутковості проектів, проведення аналізу витрат і вигод і надання рекомендацій для підтримки прийняття стратегічних рішень. Їхні знання допомагають управлінській команді робити обґрунтований вибір, який відповідає фінансовим цілям компанії [50].

Загалом фінансовий відділ відіграє вирішальну роль у підтримці фінансової стабільності, наданні точної фінансової інформації, управлінні ризиками та підтримці АТ «Лубнифарм» в досягненні його цілей. Їхній досвід у

сфері фінансового менеджменту необхідний для ефективного прийняття рішень і довгострокового успіху АТ «Лубнифарм».

Таким чином, сьогодні АТ «Лубнифарм» – фармацевтичне підприємство основним напрямком діяльності якого є розробка і виробництво готових лікарських засобів для зовнішнього і внутрішнього застосування у вигляді: таблеток настоянок екстрактів мазей гелів лініментів ін'єкційних розчинів медичних виробів. Номенклатура підприємства складає більше 100 найменувань і має широкий спектр фармакологічної дії велику розмаїтість лікарських форм.

2.2. Аналіз майна підприємства

Для аналізу динаміки змін статей балансу (горизонтальний аналіз) і визначення його структури (вертикальний аналіз) складають агрегований баланс (табл. 2.2) за три роки.

Методика аналізу майна підприємства наступна:

- аналіз структури, динаміки та структурної динаміки майна підприємства;
- аналіз виробничого потенціалу;
- аналіз складу і динаміки необоротних активів;
- аналіз складу і динаміки оборотних активів;
- аналіз джерел майна підприємства;
- аналіз ефективності використання майна підприємства;
- складання аналітичного висновку аналізу структури та динаміки майна підприємства.

У процесі функціонування підприємства і величина активів, і їх структура відчувають постійні зміни. Найбільш загальне уявлення про якісні зміни в структурі майна та джерелах його утворення, а також динаміку цих змін можна отримати за допомогою вертикального і горизонтального аналізу [47].

Таблиця 2.2

Агрегований баланс АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Актив	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення (+;-) 2021/2020		Темп зростання, %	Відхилення (+;-) 2022/2021		Темп зростання, %
	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Абсол.	%		Абсол.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Необоротні активи	100197	34,020	100463	32,647	117408	34,09	266	-1,373	100,27	16945	1,444	116,87
1.1. Основні засоби і нематеріальні активи	100160	34,007	98668	32,063	112199	32,578	-1492	-1,943	98,51	13531	0,514	113,71
1.2. Довгострокові фінансові інвест.	37	0,013	37	0,012	37	0,011	0	-0,001	100	0	-0,001	100
1.3. Відстрочені податкові активи	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4. Інші необоротні активи	0	0	1758	0,571	5172	1,502	1758	0,571	-	3414	0,930	294,20
2. Оборотні активи	194331	65,98	207264	67,353	226994	65,91	12933	1,373	106,66	19730	-1,444	109,52
2.1. Запаси	51874	17,613	66748	21,691	123882	35,97	14874	4,078	128,67	57134	14,280	185,6
2.2. Дебіторська заборгованість	134912	45,806	133171	43,276	93062	27,021	-1741	-2,53	98,71	-40109	-16,254	69,88
2.3. Грошові кошти	7062	2,398	5821	1,892	8734	2,536	-1241	-0,506	82,43	2913	0,644	150,04
2.4. Витрати майбутніх пер.	474	0,161	1516	0,493	1154	0,335	1042	0,332	319,83	-362	-0,158	76,12
2.5. Інші оборотні активи	9	0,003	8	0,003	162	0,047	-1	0	88,89	154	0,044	2025
3. Необоротні активи, утримувані для продажу	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього майна	294528	100	307727	100	344402	100	13199	-	104,48	36675		111,92

Продовження таблиці 2.2

Пасив	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення (+;-) 2021/2020		Темп зростання, %	Відхилення (+;-) 2022/2021		Темп зростання, %
	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Сума тис. грн.	Питома вага, %	Абсол.	%		Абсол.	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. Власний капітал	203331	69,04	226695	73,67	267400	77,64	23364	4,63	111,49	40705	3,97	117,96
2. Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Поточні зобов'язання	91197	30,96	81032	26,33	77002	22,36	-10165	-4,63	88,85	-4030	-3,97	95,03
3.1. Короткострокові кредити банку	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Кредиторська заборгованість	54619	18,54	69750	22,67	72394	21,02	15131	4,12	127,70	2644	-1,65	103,79
3.3. Інші поточні зобов'язання	36578	12,42	11282	3,67	4608	1,34	-25296	-8,75	30,84	-6674	-2,33	40,84
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групами вибуття	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Всього капіталу	294528	100,00	307727	100,00	344402	100,00	13199	0,00	104,48	36675	0,00	111,92

Вартість майна АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр. зростає на 49874 тис. грн. або 16,9 %. Це вказує на розвиток та розширення господарської діяльності досліджуваного товариства. Активи АТ «Лубнифарм» складаються з необоротних та оборотних активів. Необоротні активи товариства у 2022 р. склали 117408 тис. грн., що на 17,1 % більше від 2020 р. Також зростає й вартість оборотних активів у 2022 р. на 16,8 % порівняно з 2020 р. Структура активів АТ «Лубнифарм» наведена на рисунку 2.1.

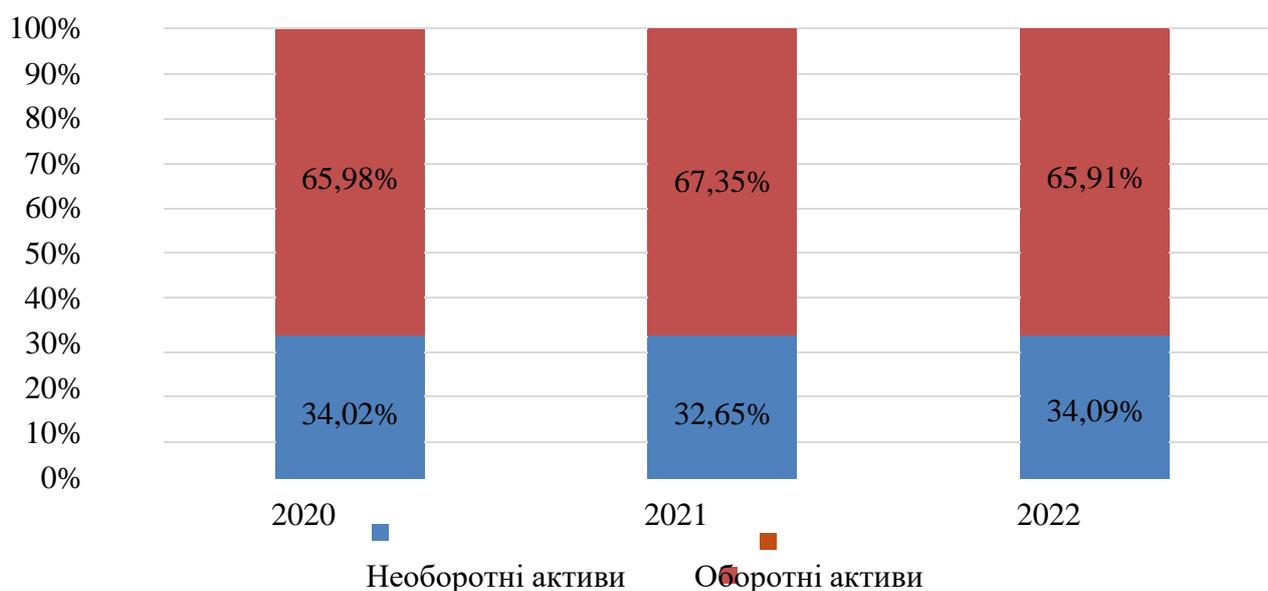

Рис. 1.1. Структура активів АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр.

Для АТ «Лубнифарм» характерна «легка» структура активів, де переважають оборотні активи. Необоротні активи АТ «Лубнифарм» в основному складаються з основних засобів, які приймають активну участь у виробничо-господарській діяльності. Від їх наявності та стану залежать обсяги діяльності товариства.

Структура оборотних активів АТ «Лубнифарм» більш різноманітна та складається із запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів і їх еквівалентів. Протягом 2020-2022 рр. помітна тенденція щодо зменшення частки дебіторської заборгованості з 45,8 % до 27 %. Це свідчить про те, що АТ «Лубнифарм» вдається повернути значні обсяги заборгованості з боку клієнтів, які придбавали продукцію на умовах після оплати. У абсолютних значеннях

обсяги дебіторської заборгованості зменшилися з 134912 тис. грн. до 93062 тис. грн. Грошові кошти та їх еквіваленти у 2021 р. зменшилися на 1241 тис. грн., а у 2022 р. навпаки зростає на 2913 тис. грн. Відповідно вартість грошових коштів на кінець звітного періоду складала 8734 тис. грн., що є максимальним значенням за весь аналізований період.

Також помітним є зростання частки запасів з 51874 тис. грн. у 2020 р. до 123882 тис. грн. на кінець 2022 р. У питомій вазі зростання відбувається з 17,61 % до 35,97 %. В структурі запасів зростає передусім вартість готової продукції. У 2022 р. АТ «Лубнифарм» відчувало проблеми зі збутом продукції, що викликано війною в Україні.

Що стосується структури капіталу АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр., то помітна позитивна тенденція щодо зростання частки власного капіталу та відповідно зниження питомої ваги поточних зобов'язань. Довгострокові зобов'язання були відсутні протягом 2020-2022 рр. На рисунку 2.2 наведено структуру капіталу товариства.

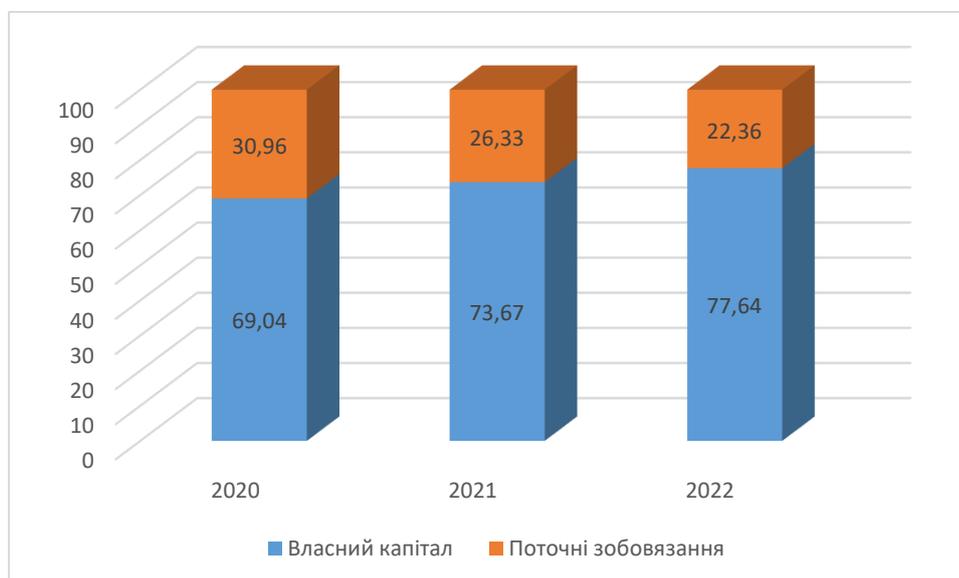

Рис.2.2. Структура капіталу АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр.

Необоротні активи складають вагомую частку майна АТ «Лубнифарм». Основні фонди – важлива складова необоротних активів. Тому оцінка їх стану та

ефективності використання є важливим етапом аналізу. Формули для їх розрахунку наведено у таблиці 1.2.

Таблиця 2.2

Формули для розрахунку показників основних фондів підприємства [99]

Показники	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Економічний зміст
Фондомісткість	Фм	Середньорічна вартості основних виробничих засобів / Виручка від реалізації продукції	показує ефективність використання основних виробничих фондів, який характеризує обсяг виробленої підприємством продукції у вартісних вимірниках одиницею основних виробничих фондів
Фондоозброєність, тис.грн. / чол.	Ф _о	$\frac{ОЗ}{Ч}$	показує забезпеченість персоналу основними засобами; яка вартість основних засобів припадає на одного працівника
Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства	Ч _{о.з.}	Первісна вартість основних засобів / Активи	частка коштів, інвестованих в основні засоби, у валюті балансу
Коефіцієнт зносу	К _{зн.о.з.}	Знос ОЗ / Первісна вартість ОЗ	рівень фізичного зносу основних фондів
Коефіцієнт придатності	К _{пр.о.з.}	Залишкової вартості основних засобів / Первісної вартості	рівень фізичної придатності основних фондів
Коефіцієнт оновлення	К _{он.о.з.}	ОЗ, що придбані / Первісна вартість основних засобів на кінець року	рівень фізичного оновлення основних фондів
Коефіцієнт вибуття	К _в	ОЗ, що вибули / Первісна вартість основних засобів на кінець року	показує, яка частка основних фондів, наявних на початок звітного періоду, вибула за цей період унаслідок старіння та зносу
Коефіцієнт приросту основних засобів	К _{пп}	(ОЗ, що придбані – ОЗ, що вибули) / первісну вартість ОЗ	характеризує приріст основних засобів за відповідний рік
Фондовіддача, грн.	Ф _в	$\frac{ЧД(В)Р}{ОЗ}$	показує ефективність використання основних фондів; яка величина доходу, отриманого від реалізації продукції, припадає на 1 грн., вкладену у основні фонди
Рентабельність	R	Чистий прибуток / Сер. ОЗ	скільки припадає чистого прибутку на одиницю інвестованих в активи коштів
Інтегральний показник економічної ефективності	I _{ОЗ}	$\sqrt{\frac{Фв \cdot R}{100}}$	показує зміну ефективності використання оборотних активів

Користуючись вищенаведеними формулами проводимо розрахунок стану та ефективності використання основних фондів на АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр. у програмному забезпеченні MS Excel. У таблиці 2.3 наведено отримані результати.

Таблиця 2.3

Показники оцінки основних фондів АТ «Лубнимаш» у 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп зростання, %	
				2/1	3/2
1. Показники оцінки забезпеченості підприємства основними фондами					
1.1. Фондомісткість	0,19	0,20	0,24	107,24	116,29
1.2. Фондоозброєність	163,78	182,11	221,86	111,19	121,83
1.3. Коефіцієнт вартості основних фондів в активах підприємства	0,24	0,31	0,32	128,53	103,09
2. Показники оцінки стану основних фондів					
2.1. Коефіцієнт зносу	0,56	0,55	0,57	98,28	102,78
2.2. Коефіцієнт придатності	0,44	0,45	0,43	102,20	96,56
2.3. Коефіцієнт оновлення	0,17	0,23	0,15	131,79	66,56
2.4. Коефіцієнт вибуття	0,01	0,01	0,01	93,44	94,34
2.5. Коефіцієнт приросту основних засобів	0,16	0,21	0,14	135,34	64,78
3. Показники оцінки ефективності використання основних фондів					
3.1. Фондовіддача, грн.	5,26	4,91	4,22	93,25	85,99
3.2. Рентабельність, %	28,94	28,45	40,15	98,28	141,13
3.3. Інтегральний показник економічної ефективності	1,23	1,18	1,30	95,73	110,16

Відповідно до проведених розрахунків встановлено, що ефективність та стан основних засобів АТ «Лубнимаш» погіршився. Про це свідчить зокрема зростання фондомісткості з 0,19 до 0,24 за 2020-2022 рр. Це є свідченням зростання потреби у задіювання більшої кількості основних засобів для отримання 1 грн. чистого доходу. Протилежним показником є фондовіддача, яка зменшується з 5,26 грн. до 4,22 грн. Відповідно зменшується розмір чистого доходу АТ «Лубнимаш», який припадає на 1 грн. основних засобів. На рисунку 2.3 наведена дана динаміка.

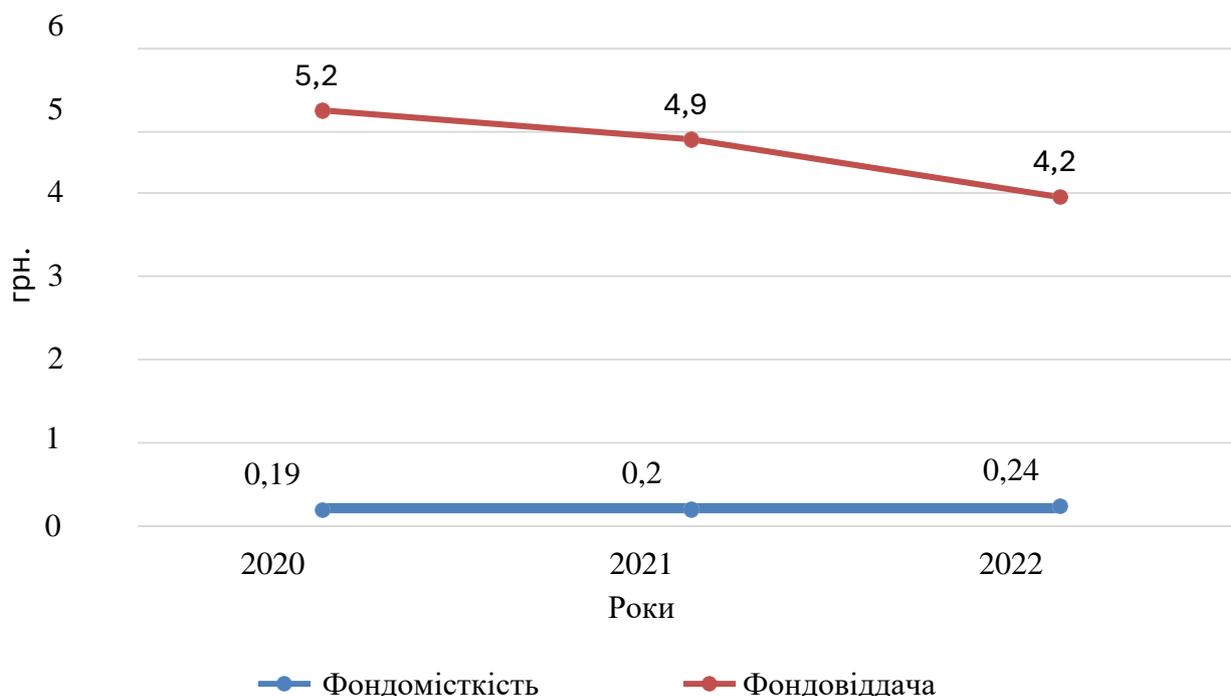

Рис. 2.3. Динаміка фондівіддачі та фондомістності АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр.

Натомість зростає фондоозброєність з 163,78 тис. грн./особу до 221,86 тис. грн./особу за 2020-2022 рр. Темп зростання у 2021 р. склав 11,19 % порівняно з 2020 р., а у 2022 р. порівняно з попереднім роком – 21,83 %. Фондоозброєність зростає завдяки щорічному оновленню основних засобів. Коефіцієнт вартості основних фондів у активах зростає з 24 % до 32 % за 2020-2022 рр.

Негативним є погіршення стану основних засобів. Коефіцієнт зносу протягом 2020-2022 рр. складає в межах 0,55-0,57. Це свідчить про те, що на кінець звітнього року 57 % основних засобів знаходилася у незадовільному стані. Відповідно коефіцієнт придатності основних засобів в 2022 р. складає 0,43. На АТ «Лубнимаш» велика кількість застарілого обладнання, яке вимагає заміни, проведення капітального ремонту. АТ «Лубнимаш» хоч і проводить діяльність по оновленню основних засобів, але цих зусиль недостатньо. На рисунку 2.4 наведено динаміку даних показників.

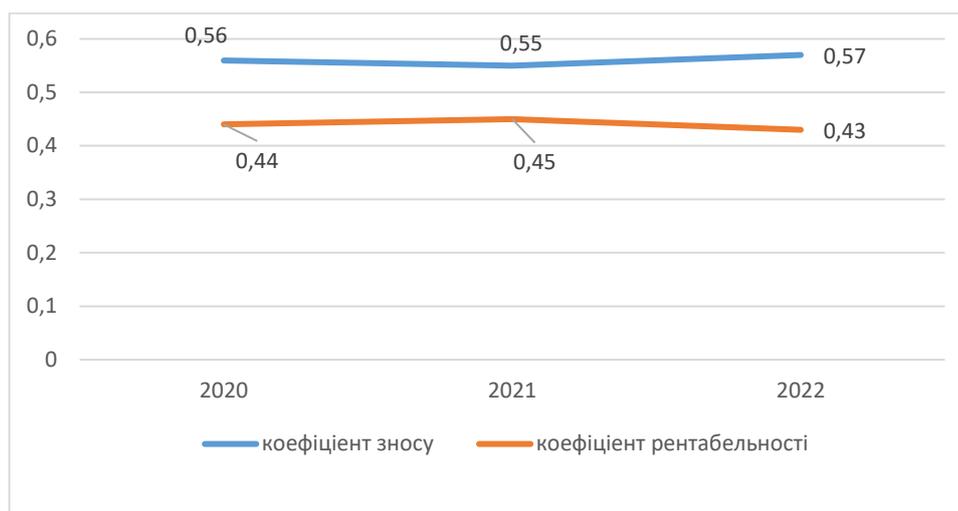

Рис. 2.4. Динаміка коефіцієнту зносу та придатності основних засобів АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр.

На АТ «Лубнимаш» незначні обсяги основних засобів вибуває, протягом 2020-2022 рр. Коефіцієнт вибуття складає 0,01. Натомість коефіцієнт оновлення основних засобів протягом 2020-2022 рр. Знаходиться у межах 0,15-0,23. Зокрема, у 2022 р. на товаристві було оновлено 15 % усіх основних засобів. З однієї сторони це є позитивним, але з іншої такі темпи є недостатніми урахувавши розміри досліджуваного товариства.

Позитивним є зростання рентабельності основних засобів. Протягом 2020-2021 рр. їх рентабельність складала 28 %, а у 2022 р. відбулося зростання до 40,15 %. Зростання відбулося завдяки збільшенню прибутку товариства.

На АТ «Лубнимаш» в активах товариства переважають оборотні активи. Тому доречним є проведення розрахунку показників ефективності використання оборотних активів АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр. Для цього існує ряд показників, які слід розрахувати. У таблиці 2.4 наведено результати розрахунків даних показників.

На АТ «Лубнимаш» протягом 2020-2022 рр. зростає ефективність використання оборотних коштів. У 2020 р. коефіцієнт оборотності оборотних активів складає 1,33 грн./грн., у наступному році відбувається його зростання до

1,61 грн./грн., а у 2022 р. його значення уже становить 1,97 грн./грн. Відтак прискорюється оборотних оборотних активів, збільшується розмір чистого доходу, який припадає на одиницю оборотних активів. На рисунку 1.5 наведено динаміку цього показника.

Таблиця 2.4

Аналіз ефективності використання оборотних активів АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр.

№	Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп зростання, %	
					2/1	3/2
1	Коефіцієнт оборотності оборотних активів (поточних активів)	1,33	1,61	1,97	121,01	122,66
2	Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань	5,05	4,68	5,42	92,74	115,69
3	Коефіцієнт оборотності товарно-матеріальних запасів по виручці від реалізації	6,06	6,80	4,49	112,24	66,06
4	Коефіцієнт оборотності виробничих запасів	12,81	18,96	10,82	148,01	57,07
5	Коефіцієнт оборотності готової продукції	11,63	10,89	7,91	93,63	72,64
6	Коефіцієнт оборотності грошових засобів	58,34	62,59	58,81	107,27	93,96
7	Коефіцієнт відволікання оборотного капіталу в дебіторську заборгованість	0,46	0,64	0,41	140,27	63,81
8	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	3,43	3,01	3,78	87,80	125,79
9	Період погашення (інкасації) дебіторської заборгованості, днів	105	120	95	113,89	79,5
10	Коефіцієнт простроченої дебіторської заборгованості	0	0	0	0	0
11	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	5,05	4,68	5,42	92,74	115,69
12	Рентабельність оборотних активів	7,30	9,31	18,75	127,54	201,32
13	Інтегральний показник ефективності оборотних активів	0,31	0,39	0,61	124,24	157,14

Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань має різні зміни. У 2020 р. складає 5,05 грн./грн., у наступному році зменшується до 4,68 грн./грн., а у 2022 р. зростає до 5,42 грн./грн. Це свідчить про прискорення оборотності поточних зобов'язань. АТ «Лубнимаш» у 2022 р. швидше розраховується по своїм зобов'язанням.

Негативним є зменшення оборотності товарно-матеріальних цінностей з 6,8 грн./грн. у 2021 р. до 4,49 грн./грн. Таке зменшення викликано суттєвим зростанням запасів, темпи зростання якого суттєво перевищують темпи збільшення чистого доходу від реалізації продукції. Коефіцієнт оборотності готової продукції також за 2020-2022 рр. зменшується з 11,63 грн./грн. до 7,91 грн./грн. Таке зменшення свідчить складнощами АТ «Лубнимаш», які виникають у 2022 р. через збут продукції.

Позитивним є зростання у 2022 р. коефіцієнту оборотності ебіторської заборгованості та відповідно зростанням періоду погашення дебіторської заборгованості. Дебітори почали швидше розраховуватися з АТ «Лубнимаш» за своїми боргами. На рисунку 2.6 наведено динаміку цих показників.

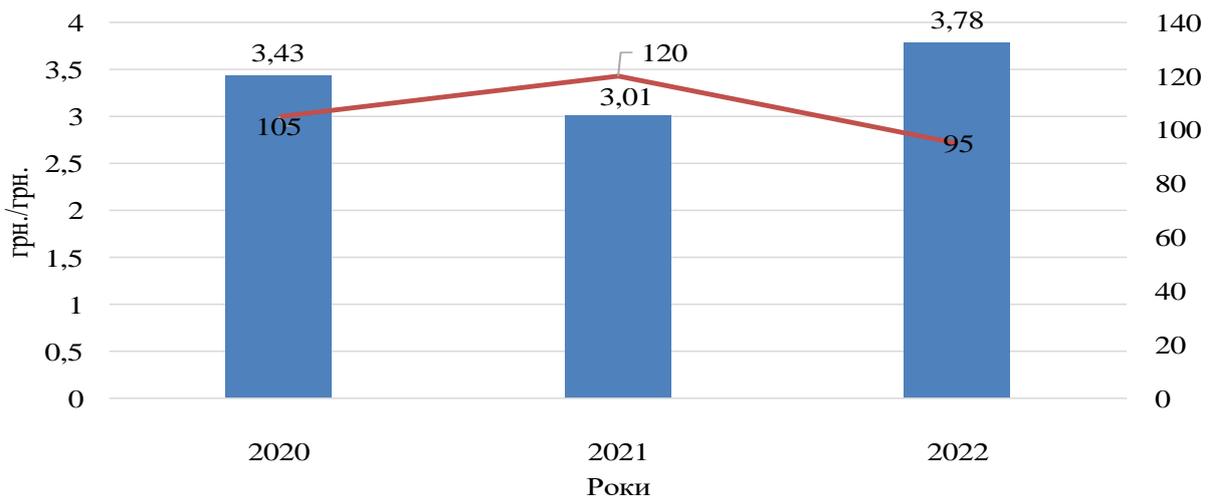

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості та періоду її погашення на АТ «Лубнимаш» за 2020-2022 рр.

Про підвищення ефективності використання оборотних активів на АТ «Лубнимаш» свідчить показник рентабельності та інтегральний показник ефективності оборотних активів. Перший показник стабільно зростає з 7,3 % до 18,75 % за 2020-2022 рр. Другий у 2020 р. складає 0,31, а у 2022 р. зростає до 0,61. Це все вказує на підвищення ефективності використання оборотних активів АТ «Лубнимаш».

Таким чином, вартість майна АТ «Лубнимаш» протягом 2020-2022 рр. стабільно зростає, що свідчить про розширення виробничо-господарської діяльності товариства. У структурі майна АТ «Лубнимаш» переважають оборотні активи, частка яких у 2022 р. становить 65,91 %. Це відповідає «легкій» структурі активів АТ «Лубнимаш». Необоротні активи АТ «Лубнимаш» складаються в основному з основних фондів, які беруть активну участь у виробничій діяльності підприємства. В структурі оборотних активів помітне зростання частки запасів, що викликано проблемою при збуті продукції через повномасштабну війну та втрату окремих регіонів для збуту, зокрема тих, які знаходяться під тимчасовою окупацією. Фінансування АТ «Лубнимаш» здійснюється за рахунок власного капіталу та позикового капіталу. Власних коштів не вистачає для фінансування фінансово-господарської діяльності АТ «Лубнимаш», тому товариства залучає позиковий капітал.

2.3. Аналіз фінансової стійкості та рентабельності підприємства

Аналіз фінансової стійкості можна розподілити на два етапи:

I. Оцінювання фінансової стійкості – розрахунок абсолютних і відносних показників, що ґрунтуються на порівнянні активів та їх джерел фінансування.

II. Оцінювання запасу фінансової стійкості – аналіз критичного обсягу реалізації, операційного та фінансового левериджу.

Результати розрахунків показників стану фінансової стійкості АТ «Лубнифарм» наведено в табл. 2.5.

АТ «Лубнифарм» має в обороті власні кошти, розмір яких станом на кінець 2022 р. складає 149992 тис. грн., що на 23760 тис. грн. та 18,82 % більше за попередній рік. Своєю чергою у 2021 р. зростання складало 23098 тис. грн. або 22,4 % порівняно з 2020 р. АТ «Лубнифарм» вдається щороку збільшувати власні кошти на 20 % порівняно з попереднім роком.

Таблиця 2.5

Показники стану фінансової стійкості АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2021- 2020	Відхилення 2022- 2021	Темп зростання %	
						2021/ 2020	2022/ 2021
1. Наявність власних коштів в обороті	103134	126232	149992	23098	23760	122,40	118,82
2. Коефіцієнт фінансової стійкості(довгострокової фінансової незалежності)	0,69	0,74	0,78	0,05	0,04	106,71	105,39
3.Коефіцієнт фінансової автономії(незалежності концентрації власного капіталу)	0,69	0,74	0,78	0,05	0,04	106,71	105,39
4.Коефіцієнт фінансової залежності	1,45	1,36	1,29	-0,09	-0,07	93,71	94,88
5.Коефіцієнт фінансового ризику(фінансового лівериджу)	0,45	0,36	0,29	-0,09	-0,07	79,70	80,56
6.Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	0,51	0,56	0,56	0,05	0,00	109,78	100,73
7.Коефіцієнт забезпеченості(покриття)запасів	1,99	1,89	1,21	-0,10	-0,68	95,12	64,02
8.Коефіцієнт заборгованості	0,45	0,36	0,29	-0,09	-0,07	79,70	80,56
9.Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	2,23	2,80	3,47	0,57	0,68	125,48	124,13

Можна звернути увагу, що коефіцієнти фінансової стійкості та фінансової автономії є рівними. Це обумовлено тим, що АТ «Лубнифарм» у своїй діяльності не використовує довгострокові зобов'язання. Коефіцієнт фінансової автономії щорічно зростає з 0,69 до 0,78, що є свідченням зростання питомої ваги власного капіталу в пасивах товариства. На рисунку 2.7 наведено динаміку цього показника.

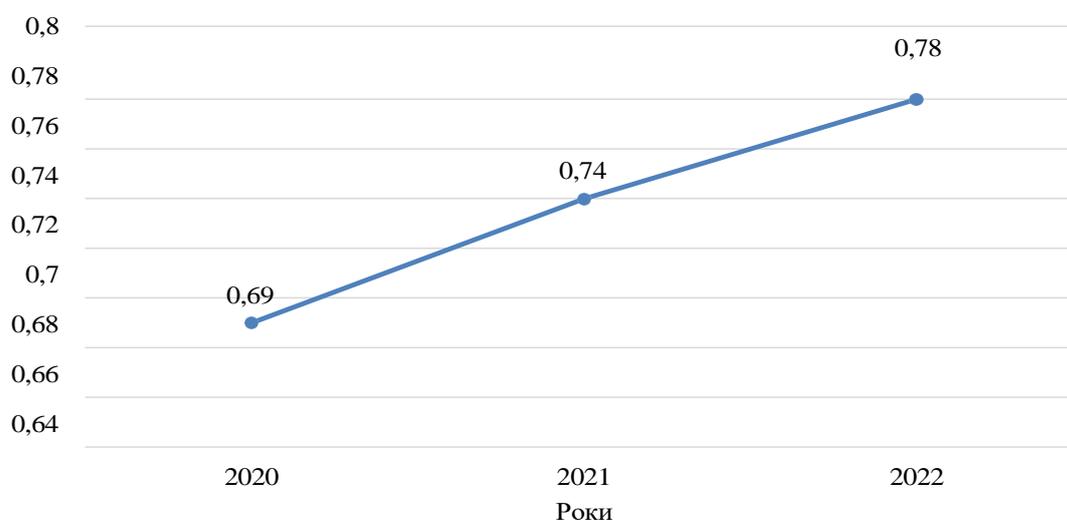

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнту фінансової автономії АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Поряд з цим зменшується коефіцієнт фінансової залежності, який у 2022 р. складає 1,29, а двома роками раніше – 1,45. Тобто зменшується розмір активів, який припадає на 1 грн. власного капіталу, що є позитивним.

АТ «Лубнифарм» веде виважену фінансову політику, про це свідчить зменшення коефіцієнту фінансового ризику з 0,45 у 2020 р. до 0,29 на кінець 2022 р. Зменшується розмір зобов'язань, який припадає на одиницю активів АТ «Лубнифарм».

Позитивним для АТ «Лубнифарм» та його фінансового стану є зменшення коефіцієнту заборгованості, який зменшується з 0,45 у 2020 р. до 0,29 на кінець 2022 р. На АТ «Лубнифарм» одночасно відбуваються дві позитивні тенденції: з одного боку нарощується розмір власного капіталу, а з іншого – зменшується розмір позикового капіталу, шляхом погашення частини з неї.

Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу в 2020 р. складає 2,23 грн./грн., у 2021 р. відбувається його зростання на 0,57 грн./грн., а 2022 р. аналізований показник зростає ще на 0,68 грн./грн. або 24,13 %. На рисунку 2.8 наведено динаміку цього показника.

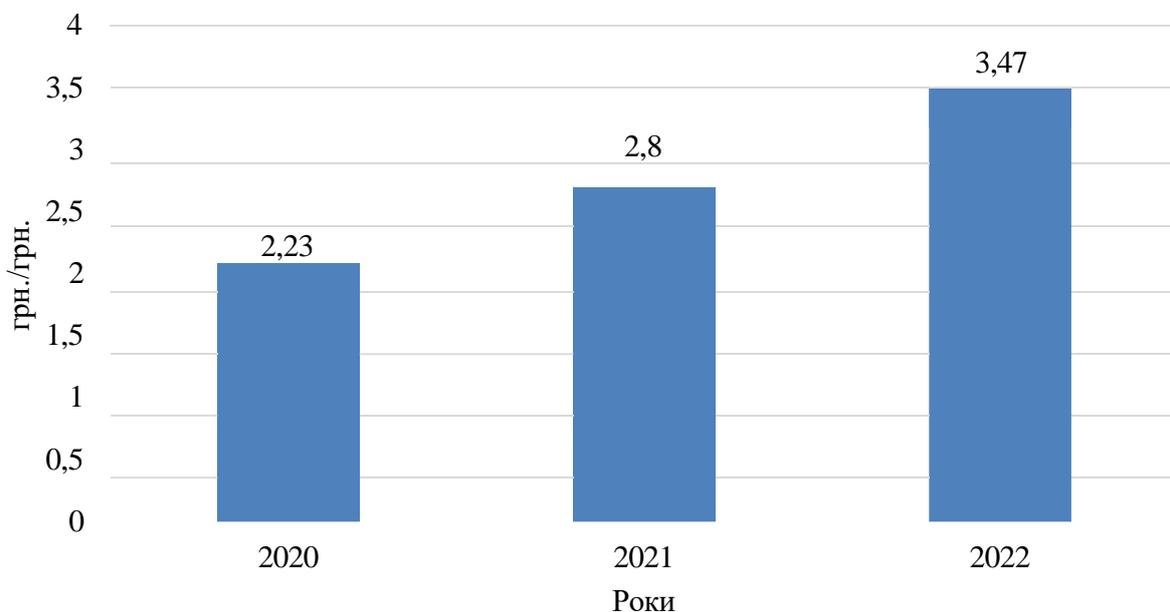

Рис. 2.8. Динаміка коефіцієнту співвідношення власного і залученого капіталу АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Визначемо тип фінансової стійкості АТ «Лубнифарм». Отримані дані представлено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Класифікація типу фінансової стану АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-) 2/1		Відхилення (+,-) 3/2	
				У сумі, тис. грн.	Темп зростання, %	У сумі, тис. грн.	Темп зростання, %
Загальна величина запасів	51874	66748	123882	14874	128,67	57134	185,60
Наявність власних коштів	103134	126232	149992	23098	122,40	23760	118,82
Наявність власних та довгострокових позикових коштів (робочий капітал)	103134	126232	149992	23098	122,40	23760	118,82
Наявність загальних коштів	194331	207264	226994	12933	106,66	19730	109,52
Фв=В-Зп	51260	59484	26110	8224	116,04	-33374	43,89
Фвд=ВД-Зп	51260	59484	26110	8224	116,04	-33374	43,89
Фзк=ЗК-Зп	142457	140516	103112	-1941	98,64	-37404	73,38
Трикомпонентний показник фінансової стійкості $S(\Phi)=\{S1(\pm\Phiв), S2(\pm\Phiвд), S3(\pm\Phiзк)\}$	{1;1;1}	{1;1;1}	{1;1;1}	-	-	-	-

Згідно проведених розрахунків для АТ «Лубнифарм» протягом 2020- 2022 рр. характерна абсолютна фінансова стійкість. АТ «Лубнифарм» має можливість покривати всі потреби в запасах за рахунок власних коштів.

Таким чином, АТ «Лубнифарм» має задовольний фінансовий стан, який протягом 2020-2022 рр. покращується. Особливо вжаливим є те, що АТ «Лубнифарм» в умовах воєнного стану не лише продовжив своє функціонування, але й зумів суттєво покращити фінансовий стан. Зокрема, частка власного капіталу в джерела фінансування зросла з 69 % до 78 %. Одночасно зі зростанням власного капіталу зменшується розмір поточних зобов'язань шляхом їх часткового погашення. При цьому АТ «Лубнифарм» не використовує довгострокових зобов'язань у своїй діяльності.

Для аналізу рентабельності АТ «Лубнифарм» здійснено аналіз доходів та витрат підприємства. Так, динаміка окремих показників доходів і витрат підприємства наведена у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки показників дослідження доходів і витрат
АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Найменування статей	2020 р. сума тис. грн	2021 р. сума тис. грн	2022 р. в сумі тис.грн	Відхилення 2/1		Відхилення 3/2	
				в сумі тис.грн	Темп росту, %	в сумі тис.грн	Темп росту,%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Доходи	396257	406447	432973	10190	102,57	26526	106,53
2.Витрати	374688	383083	392268	8395	102,24	9185	102,40
3.Прибуток (збиток) від звичайної діяльності	30388	28547	49640	-1841	93,94	21093	173,89
4.Середньорічна вартість активів	295419,5	301127,5	326064,5	5708	101,93	24937	108,28
5. Чистий дохід від реалізації (товарів,робіт,послуг)	392278	403158	427964	10880	102,77	24806	106,15
6.Рентабельність активів	10,29	9,48	15,22	-0,81	92,16	5,74	160,59
7.Рентабельність продаж	7,75	7,08	11,60	-0,67	91,41	4,52	163,81
8. Рентабельність витрат	8,11	7,45	12,65	-0,66	91,88	5,20	169,82
9.Виручка від реалізації 1 грн.доходів	0,99	0,99	0,99	0,00	100,20	0,00	99,65
10.Доходи на 1грн активів	1,34	1,35	1,33	0,01	100,63	-0,02	98,38
11. Доходи на 1 грн.виртат	1,06	1,06	1,10	0,00	100,32	0,04	104,03

Наведені розрахунки вказують на те, що найбільш ефективно АТ «Лубнифарм» працювало у 2022 р. Рентабельність активів у 2022 р. склала 15,22 %, що на 5,74 % більше за 2021 р. Рентабельність продаж у 2020 р. склала 7,75 %, у 2021 р. зменшилася на 0,67 %, але уже в 2022 р. зросла на 4,52 %. Рентабельність витрат у 2020 р. склала 8,11 %, наступного року зменшилася на 0,66 %, а у 2022 р. зросла на 5,2 %. Динаміка показників рентабельності наведена на рисунку 2.9.

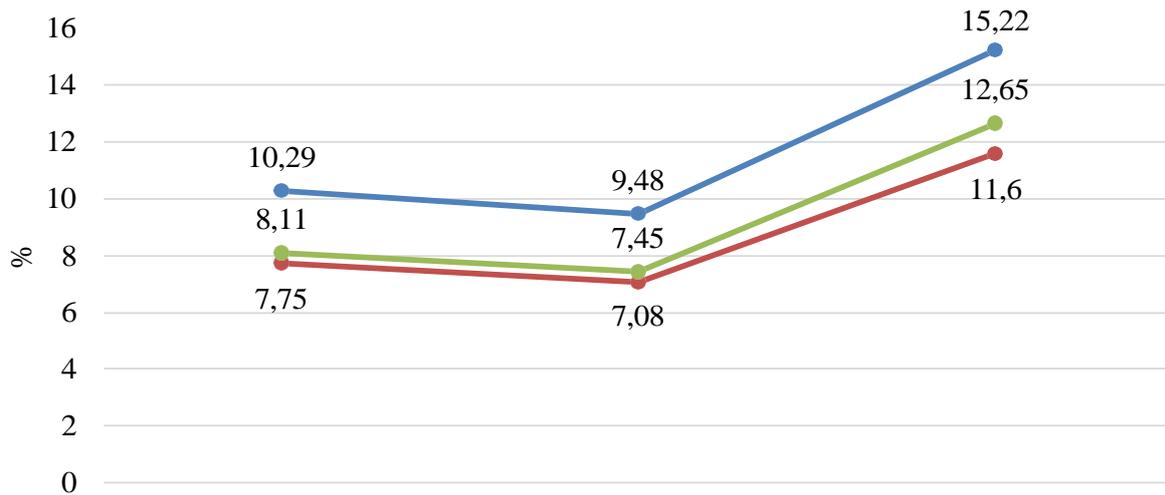

Рис. 2.9. Динаміка показників рентабельності АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

АТ «Лубнифарм» у 2022 р. стало більш ефективно використовувати наявні ресурси. Зростає рівень прибутку, який приносить одиниця реалізованої продукції.

Простежується повна домінація виручки від реалізації продукції у структурі загальних доходів АТ «Лубнифарм». Протягом 2020-2022 рр. на 1 грн. доходів припадало 0,99 грн. виручки від реалізації продукції. Активи зростають більш вищими темпами порівняно з доходами. Так, зменшується розмір доходів, який припадає на одиницю активів АТ «Лубнифарм». У 2020 р. даний показник склав 1,34, у 2021 р. зріс до 1,35 грн., а у 2022 р. зменшився до 1,33 грн.

Позитивним є зростання рівня доходів, який припадав на 1 грн. витрат. Протягом 2020-2021 рр. на 1 грн. витрат припадало 1,06 грн. доходів АТ «Лубнифарм», а у 2022 р. даний показник зріс до 1,1 грн.

Таким чином, результати проведеного аналізу засвідчили те, що АТ «Лубнифарм» є досить успішним, прибутковим та рентабельним підприємством. Попри війну в Україні АТ «Лубнифарм» суттєво наростило обсяги своєї діяльності. Зокрема, чистий прибуток в 2022 р. склав рекордні для товариства 40 млн. грн. Показники рентабельності також зростають, зокрема рентабельність продажу зросла за 2020-2022 рр. з 7,75 % до 11,6 %.

2.4. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, що потребує негайного погашення. Це визначення можна вважати визначенням платоспроможності у вузькому розумінні. Платоспроможність у широкому розумінні означає здатність підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами. Підприємство є неплатоспроможним у широкому розумінні, коли воно не може виконати свої зобов'язання перед кредиторами і потребує застосування санаційних заходів або визнання банкрутом [78].

Для того, щоб визначити та проаналізувати ліквідність балансу, необхідно порівняти підсумки груп по активу і пасиву. Для того, щоб баланс вважався абсолютно ліквідним, потрібно, щоб виконувалася наступна умова: $A1 \geq P1$; $A2 \geq P2$; $A3 \geq P3$; $A4 \leq P4$. Баланс ліквідності підприємства наведено у табл. 2.8.

Згідно проведених розрахунків для АТ «Лубнифарм» виконується наступне співвідношення:

$$A1 \leq P1$$

$$A2 \geq P2$$

$$A3 \geq P3$$

$$A4 \leq P4$$

Даний баланс ліквідності свідчить про високу довгострокову ліквідність АТ «Лубнифарм» та здатність виконувати свої зобов'язання. Водночас перша група активів є меншою від першої групи пасивів. Це свідчить про проблеми АТ «Лубнифарм» при розрахунку з негайними платежами. Вільних грошових коштів на АТ «Лубнифарм» не вистачає для покриття усієї короткострокової заборгованості.

Кожна частина оборотного капіталу підприємства, має власну ліквідність, тобто здатністю перетворюватися за визначений термін у грошову форму, при відношенні до суми короткострокових зобов'язань показує, яку частку короткострокових зобов'язань підприємство «покриє».

Таблиця 2.8

Баланс ліквідності АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Актив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Пасив	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Платіжний надлишок +, -		
								2020 р.	2021 р.	2022 р.
Група А1 Грошові кошти	7062	5821	8734	Група П1 Поточні зобов'язання, кред. заборг. за тов., роб., послуги	91197	81032	77002	-84135	-75211	-68268
Група А2 Дебіторська заборгованість, готова продукція	168558	173574	160873	Група П2 Короткострокові кредити банків	0	0	0	168558	173574	160873
Група А3 Виробничі запаси, незавершене виробництво	18228	26345	56071	Група П3 Довгострокові зобов'язання	0	0	0	18228	26345	56071
Група А4 Необоротні активи	100197	100463	117408	Група П4 Власний капітал	203331	226695	267400	-103134	-126232	-149992
Баланс	294528	307727	344402	Баланс	294528	307727	344402	x	x	X

Розраховані показники ліквідності досліджуваного підприємства наведемо у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Показники ліквідності АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр.

Показник	2020	2021	2022	Абсолютне		Темп зростання, %	
				2021-2020	2022-2021	2021-2020	2022-2021
Власний оборотний капітал	103134	126232	149992	23098	23760	122,4	118,82
Загальний коефіцієнт ліквідності	2,13	2,56	2,95	0,43	0,39	120,03	115,25
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,93	2,23	2,22	0,30	-0,01	115,62	99,42
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,07	0,11	-0,01	0,04	92,77	157,90
Коефіцієнт ліквідності запасів	0,20	0,33	0,73	0,13	0,40	162,66	223,97
Коефіцієнт ліквідності дебіторської заборгованості	1,85	2,14	2,09	0,29	-0,05	115,89	97,53

Власний оборотний капітал АТ «Лубнифарм» у 2020 р. складає 103134 тис. грн., у наступному році відбувається його зростання на 23098 тис. грн. або 22,4 %, у 2022 р. зростання склало уже 23760 тис. грн. або 18,82 % порівняно з 2021 р. Позитивне значення власного оборотного капіталу свідчить про перевищення розміру оборотних активів АТ «Лубнифарм» над поточними зобов'язаннями. Загальний коефіцієнт ліквідності протягом 2020-2022 рр. перевищує нормативне значення, яке складає більше двох і зростає. У 2020 р. складає 2,13 грн., а у 2022 р. досягає рівня 2,95 грн. У звітному році розміри оборотних активів майже у три рази перевищують поточні зобов'язання.

Також вимокі показники має коефіцієнт поточної ліквідності, який у 2020 р. складає 1,93 грн./грн., у 2021 р. зростає на 0,3 грн./грн., а у 2022 р. зменшується на 0,01 грн./грн. порівняно з попереднім роком. За рахунок швидко ліквідних активів АТ «Лубнифарм» має змогу покрити всю поточну заборгованість.

Низькі значення має лише коефіцієнт абсолютної ліквідності, який у 2020 р. складає 0,08 грн./грн., а до кінця 2022 р. зростає до 0,11. Нормативним значенням вважається перевищення 0,1, що й відбувається у 2022 р. На рисунку 2.10 наведено динаміку коефіцієнтів ліквідності товариства.

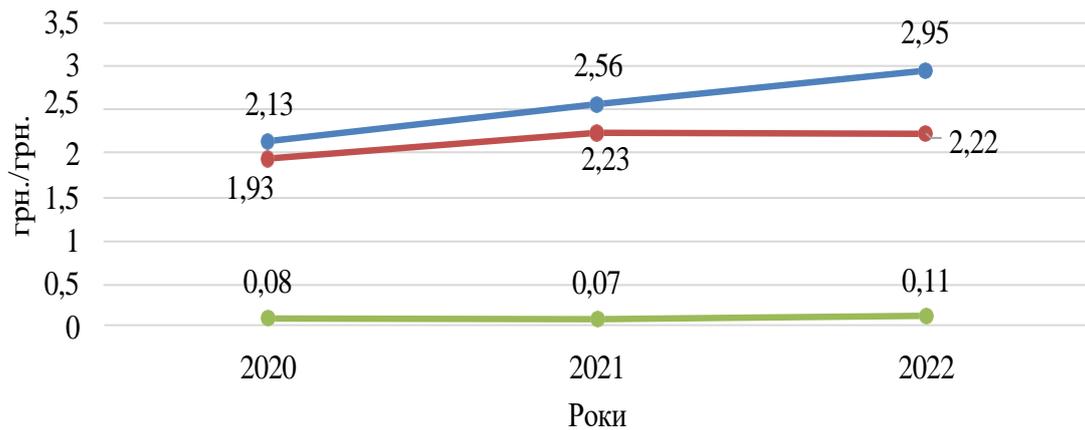

Рис.2.10. Динаміка коефіцієнтів ліквідності АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр.

Для оцінки поточної платоспроможності на підприємстві розраховують наступні показники, що наведені у таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Показники платоспроможності АТ «Лубнифарм» у 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення		Темп зростання, %	
				2021-2020	2022-2021	2021-2020	2022-2021
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,53	0,61	0,66	0,08	0,05	114,76	108,49
Коефіцієнт загальної платоспроможності	3,23	3,80	4,47	0,57	0,68	117,59	117,78
Коефіцієнт фінансового левериджу	0	0	0	0	0	0	0
Коефіцієнт відновлення платоспроможності	-	1,15	1,11	-	-0,05	-	96,03
Частка кредиторської заборгованості у власному капіталі й дебіторської заборгованості	0,27	0,31	0,27	0,04	-0,04	114,87	86,90
Коефіцієнт співвідношення чистих оборотних активів із чистими активами	0,51	0,56	0,56	0,05	0,00	109,78	100,73

Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами протягом 2020-2022 рр. перевищує нормативне значення, яке є не нижчим за 0,5 та має тенденцію до зростання. У 2020 р. даний коефіцієнт складає

0,53, у наступному році зростає на 0,08 і складає 0,61, а у 2022 р. приріст склав 0,05 порівняно з попереднім роком та відповідно становить коефіцієнт 0,66. Оборотні активи АТ «Лубнифарм» досить забезпечення власними оборотними коштами.

Коефіцієнт загальної платоспроможності також демонструє позитивну тенденцію щодо зростання. У 2020 р. даний коефіцієнт складає 3,23 грн., тобто 3,23 грн. активів припадало на 1 грн. зобов'язань, у 2021 р. даний показник зріс до 3,8 грн., а у 2022 р. складає 4,47 грн. АТ «Лубнифарм» вдається нарощувати розмір активів за рахунок власних джерел фінансування.

Коефіцієнт втрати платоспроможності протягом 2020-2022 рр. перевищує одиницю, що свідчить про відсутність загрози втрати платоспроможності для товариства.

Таким чином, проведені розрахунки вказують на високу ліквідність балансу АТ «Лубнифарм» та високий рівень його платоспроможності. Зокрема, розміри оборотних активів втричі перевищують в звітному році загальну заборгованість товариства. За рахунок активів, що швидко реалізуються АТ «Лубнифарм» має змогу покрити свої зобов'язання. Загроза довтрати платоспроможності АТ «Лубнифарм» оцінюється як низька.

АТ «Лубнифарм» – фармацевтичне підприємство основним напрямком діяльності якого є розробка і виробництво готових лікарських засобів для зовнішнього і внутрішнього застосування у вигляді: таблеток настоянок екстрактів мазей гелів лініментів ін'єкційних розчинів медичних виробів. Номенклатура підприємства складає більше 100 найменувань і має широкий спектр фармакологічної дії велику розмаїтість лікарських форм.

АТ «Лубнифарм» має задовільний фінансовий стан, який протягом 2020-2022 рр. покращується. Особливо вжаливим є те, що АТ «Лубнифарм» в умовах воєнного стану не лише продовжив своє функціонування, але й зумів суттєво покращити фінансовий стан. Зокрема, частка власного капіталу в джерела фінансування зростає з 69 % до 78 %. Одночасно зі зростанням власного капіталу

зменшується розмір поточних зобов'язань шляхом їх часткового погашення. При цьому АТ «Лубнифарм» не використовує довгострокових зобов'язань у своїй діяльності.

Результати проведеного аналізу засвідчили те, що АТ «Лубнифарм» є досить успішним, прибутковим та рентабельним підприємством. Попри війну в Україні АТ «Лубнифарм» суттєво наростило обсяги своєї діяльності. Зокрема, чистий прибуток в 2022 р. склав рекордні для товариства 40 млн. грн. Показники рентабельності також зростають, зокрема рентабельність продажу зросла за 2020-2022 рр. з 7,75 % до 11,6 %.

Таким чином, результати проведеного аналізу засвідчили те, що АТ «Лубнифарм» є досить успішним, прибутковим та рентабельним підприємством. Попри війну в Україні АТ «Лубнифарм» суттєво наростило обсяги своєї діяльності. Зокрема, чистий прибуток в 2022 р. склав рекордні для товариства 40 млн. грн. Показники рентабельності також зростають, зокрема рентабельність продажу зросла за 2020-2022 рр. з 7,75 % до 11,6 %.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

АТ «ЛУБНИФАРМ»

3.1. Діагностика ймовірності настання банкрутства підприємства

У сучасних умовах ринкової конкуренції виявлення загрози банкрутства та розробка антикризових заходів є одним із головних завдань управління підприємством. Для прогнозування банкрутства у світовій практиці використовують ряд моделей зокрема, модель Альтмана, модель Спрінгейта та модель Ліса, модель Таффлера та Тішоу, а також модель Терещенка. Виконаємо діагностику ймовірності настання банкрутства досліджуваних підприємств за визначеними моделями.

Уникнення банкрутства підприємства та своєчасне виявлення загрози фінансової безпеки можливі лише за допомогою безперервного моніторингу фінансової діяльності. Передбачення загроз кризового стану підприємства націлене на постійне дослідження фінансового стану підприємства в динаміці [44].

Питанням розпізнання та дослідження банкрутства підприємства приділяється особлива увага в економічній науці. Це обумовлено тим, як банкрутство певного суб'єкта господарювання порушує макроекономічну рівновагу, а отже, його попередження та підтримка є надзвичайно значуща на ринку економічних відносин. Серйозність наслідків банкрутства підприємства показує причини необхідності впровадження системи організаційних та економічних заходів, які здатні запобігти краху підприємства [31].

М. Я. Коробов говорить, що: «оцінку фінансового стану підприємства потрібно здійснювати також з позиції ймовірності банкрутства, тому що розрахунок показників його визначення допомагає своєчасно знайти недосконалість в роботі та виправити їх» [22].

У процесі виконання дослідження ймовірності банкрутства по підприємству виділяють таку сукупність показників, яка розкриває його фінансове становище. Однак, аналіз повинен містити в собі основні дані відповідних показників за декілька років в динаміці, що дозволяє проаналізувати слабкість підприємства до банкрутства з плином часу. Обираючи потрібну модель для аналізу, можна отримати вірний результат.

З метою уникнення банкрутства підприємств були сформовані багатоманітні методики щодо прогнозування їх майбутнього стану. До іноземних методик можна зарахувати такі: модель на основі Z-рахунку Альтмана, модель Спрінгейта, Конана, Фулмера, і Гольдера. До вітчизняних: модель А. Матвійчука, О. Терещенка тощо [23].

Процес виникнення та розвиток ймовірності банкрутства починається з огляду дійсного економічного положення на підприємстві та розбору ймовірного сценарію розвитку процедури банкрутства. Діагностика виконує одночасно оцінку стану фінансової звітності та обліку, висуває основні гіпотези та закономірності, робить висновки про можливе хитке фінансове та економічне положення.

Для прикладу, зробимо огляд п'яти економіко-математичних моделей, що найчастіше використовуються на практиці. Проте, вони не надають нам повноцінних даних щодо часу початку кризового явища, а лише вказують на основні проблеми та причини настання.

Модель Альтмана була розроблена на основі обстеження та діагностики автором 66 підприємств, із використанням 22 фінансових показників. Дана модель являє собою п'ятифакторну модель дескриптивного аналізу ймовірності настання банкрутства. Модель Альтмана розраховується за формулою:

$$Z = 0,717 \times x_1 + 0,847 \times x_2 + 3,107 \times x_3 + 0,42 \times x_4 + 0,995 \times x_5 \quad (3.1)$$

де x_1 – відношення власного оборотного капіталу до загальної вартості активів;

x_2 – відношення нерозподіленого прибутку до загальної вартості активів;

x3 – відношення прибутку до виплати відсотків до загальної вартості активів;

x4 – відношення власного капіталу до зобов'язань;

x5 – відношення чистого доходу до загальної вартості активів [41].

$$Z_{2020} = 0,717 \times \frac{203331}{294528} + 0,847 \times \frac{65174}{294528} + 3,107 \times \frac{26319}{294528} + 0,42 \times \frac{12288}{34218} + 0,995 \times \frac{392278}{294528} =$$

2,44

$$Z_{2021} = 0,717 \times \frac{226695}{307727} + 0,847 \times \frac{88538}{307727} + 3,107 \times \frac{28547}{307727} + 0,42 \times \frac{12288}{8423} + 0,995 \times \frac{404158}{307727} =$$

2,97

$$Z_{2022} = 0,717 \times \frac{267400}{344402} + 0,847 \times \frac{129243}{344402} + 3,107 \times \frac{49640}{344402} + 0,42 \times \frac{12288}{609} + 0,995 \times \frac{427964}{344402} =$$

11,03

Згідно моделі Альтмана, якщо $z < 1,23$, то підприємству загрожує банкрутство у найближчі 2-3 роки, якщо $1,23 < z < 2,9$, то підприємство знаходиться в зоні невизначеності, якщо ж $z > 2,9$, то підприємство має стійкий фінансовий стан.

Отже, ми можемо зазначити, що отримані результати свідчать про те, що у 2020-2021 році АТ «Лубнифарм» мало значення в діапазоні $1,23 < z < 2,9$, тобто АТ «Лубнифарм» знаходилось в зоні невизначеності, а у 2022 році $z > 2,9$ АТ «Лубнифарм» має стійкий фінансовий стан.

Наступною є модель діагностики банкрутства за моделлю Спрінгейта. Дана модель була розроблена у 1978 році за допомогою покрокового дискримінантного аналізу. Модель Спрінгейта розраховується за наступною формулою:

$$Z = 1,03 \times x_1 + 3,07 \times x_2 + 0,66 \times x_3 + 0,4 \times x_4 \quad (3.2)$$

де x_1 – відношення робочого капіталу до загальної вартості активів;

x_2 – відношення прибутку до виплати відсотків до загальної вартості активів;

x_3 – відношення прибутку до оподаткування до поточних зобов'язань;

x_4 – відношення чистого доходу до загальної вартості активів [13].

Якщо $z < 2,451$, то загроза банкрутства мінімальна і підприємство – фінансово надійне.

$$Z_{2020} = 1,03 \times \frac{203331}{294528} + 3,07 \times \frac{21569}{294528} + 0,66 \times \frac{26319}{91197} + 0,4 \times \frac{427964}{294528} = 1,78$$

$$Z_{2021} = 1,03 \times \frac{267400}{307727} + 3,07 \times \frac{23364}{307727} + 0,66 \times \frac{28547}{81032} + 0,4 \times \frac{403158}{307727} = 1,84$$

$$Z_{2022} = 1,03 \times \frac{226695}{344402} + 3,07 \times \frac{40407}{344402} + 0,66 \times \frac{49640}{77002} + 0,4 \times \frac{392278}{344402} = 1,5$$

Отримані значення свідчать про те, що у 2020-2021 році АТ «Лубнифарм» мало мінімальну загрозу банкрутства, а у 2022 році його значення стало ще нижче.

Модель Ліса характеризується високою точністю прогнозів і розраховується за формулою:

$$Z = 0,063 \times x_1 + 0,092 \times x_2 + 0,057 \times x_3 + 0,001 \times x_4 \quad (3.3)$$

де x_1 – відношення оборотних активів до загальної вартості активів;

x_2 – відношення операційного прибутку до загальної вартості активів;

x_3 – відношення нерозподіленого прибутку до загальної вартості активів;

x_4 – відношення власного капіталу до зобов'язань [42].

Якщо $z < 0,037$, то у підприємства стійкий фінансовий стан.

$$Z_{2020} = 0,063 \times \frac{226994}{294528} + 0,092 \times \frac{49640}{294528} + 0,057 \times \frac{65174}{294528} + 0,001 \times \frac{12288}{34218} = 0,077$$

$$Z_{2021} = 0,063 \times \frac{207264}{307727} + 0,092 \times \frac{28547}{307727} + 0,057 \times \frac{88538}{307727} + 0,001 \times \frac{12288}{8423} = 0,068$$

$$Z_{2022} = 0,063 \times \frac{194331}{344402} + 0,092 \times \frac{30388}{344402} + 0,057 \times \frac{129243}{344402} + 0,001 \times \frac{12288}{609} = 0,084$$

Отримані результати свідчать також про стійкий фінансовий стан АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 роки.

Модель Таффлера і Тішоу є чотирифакторною і розраховується за формулою:

$$Z = 0,53 \times x_1 + 0,13 \times x_2 + 0,18 \times x_3 + 0,16 \times x_4 \quad (3.4)$$

де x_1 – відношення операційного прибутку до поточних зобов'язань;

x_2 – відношення оборотних активів до зобов'язань;

x_3 – відношення поточних зобов'язань до загальної вартості активів;

x_4 – відношення чистого доходу до загальної вартості активів [42].

Якщо $z < 0,3$, то у підприємства низька ймовірність банкрутства та непогані довгострокові перспективи.

$$Z_{2020} = 0,53 \times \frac{30388}{91197} + 0,13 \times \frac{194331}{91197} + 0,18 \times \frac{609}{294528} + 0,16 \times \frac{392278}{294528} = 0,65$$

$$Z_{2021} = 0,53 \times \frac{28547}{81032} + 0,13 \times \frac{207264}{81032} + 0,18 \times \frac{88423}{307727} + 0,16 \times \frac{403158}{307727} = 0,71$$

$$Z_{2022} = 0,53 \times \frac{49640}{77002} + 0,13 \times \frac{226994}{77002} + 0,18 \times \frac{34212}{344402} + 0,16 \times \frac{427964}{344402} = 0,94$$

Отже, АТ «Лубнифарм» на протязі періоду 2020-2022 року отримало за моделлю Таффлера і Тішоу результат, що свідчить про низький рівень банкрутства.

Найбільш поширеною в Україні є діагностика банкрутства підприємства за моделлю О.Терещенка. Це універсальна модель, що включає 6 показників і побудована на основі даних 850 підприємств різних галузей.

$$Z = 1,5 \times x_1 + 0,08 \times x_2 + 10 \times x_3 + 5 \times x_4 + 0,3 \times x_5 + 0,1 \times x_6 \quad (3.5)$$

де X_1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань;

X_2 – відношення валюти балансу до зобов'язань;

X_3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_4 – відношення прибутку до виручки;

X_5 – відношення виробничих запасів до виручки;

X_6 – відношення виручки до основного капіталу [43].

Якщо $Z > 2$ – банкрутство не загрожує. Якщо $1 < Z < 2$ – фінансова стійкість порушена, якщо $0 < Z < 1$ – існує загроза банкрутства.

$$Z_{2020} = 1,5 \times \frac{7062}{91197} + 0,08 \times \frac{294528}{91197} + 10 \times \frac{21569}{295419,5} + 5 \times \frac{21569}{392278} + 0,3 \times \frac{392278}{51874} + 0,1 \times \frac{392278}{203331}$$

$$= 3,59$$

$$Z_{2021} = 1,5 \times \frac{5821}{81032} + 0,08 \times \frac{307727}{81032} + 10 \times \frac{23364}{301127,5} + 5 \times \frac{23364}{403158} + 0,3 \times \frac{403158}{66748} + 0,1 \times \frac{403158}{226695}$$

$$= 3,46$$

$$Z_{2022} = 1,5 \times \frac{8734}{77002} + 0,08 \times \frac{344402}{77002} + 10 \times \frac{40705}{187564,5} + 5 \times \frac{49705}{427964} + 0,3 \times \frac{427964}{123882} + 0,1 \times \frac{427964}{267400}$$

$$= 4,37$$

Отримані результати також свідчать про те, що АТ «Лубнифарм» банкрутство не загрожує.

Отже, застосування різноманітних методів діагностики банкрутства допомагає отримати чітку та достовірну інформацію щодо об'єкта, який досліджується, проаналізувати та визначити недоліки фінансової політики підприємства, виявити інновації в стратегії управління та дійти висновку про фінансове оздоровлення підприємства [51].

Проведення діагностичного дослідження – це унікальний засіб, достовірна інформація та аналізування антикризового механізму банкрутства. Діагностика банкрутства підприємств є надзвичайно важливою, адже допомагає вчасно застосовувати основні заходи виявлення та ліквідування причин настання кризових явищ підприємства [45].

3.2. Шляхи покращення фінансового стану підприємства

Першочерговим етапом у покращення фінансового стану українських підприємств є пошук оптимального співвідношення власного і позикового капіталу, яке б забезпечило мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Оптимізація ліквідності підприємства реалізується за допомогою оперативного механізму фінансової стабілізації – системи заходів, спрямованих, з одного боку, на зменшення фінансових зобов'язань, а з іншого, на збільшення грошових активів, що забезпечують ці

зобов'язання. Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок: зменшення суми постійних витрат (зокрема витрат на утримання управлінського персоналу); зменшення рівня умовно-змінних витрат; продовження строків кредиторської заборгованості за товарними операціями; відтермінування виплат дивідендів та відсотків. Збільшити суму грошових активів можна за рахунок: рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, врахування та дисконтування векселів, форфейтингу, примусового стягнення); прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту); оптимізація запасів товарно-матеріальних цінностей (шляхом встановлення нормативів товарних запасів методом техніко-економічних розрахунків); скорочення розмірів страхових, гарантійних та сезонних запасів на період перебування підприємства у фінансовій кризі [77].

В умовах конкурентного середовища актуальності набуває оптимізація збутової політики підприємства. Підприємству необхідно активізувати політику в галузі маркетингу з метою просування своєї продукції, яка фактично за рахунок високої якості та ціни, нижчої від середньогалузевої є конкурентноспроможною. Важливими для вирішення є питання реклами, упаковки, випуску високоякісної сувенірної продукції, фірмова торгівля, стимулювання збуту різними шляхами. Правильний підхід до просування продукції виробників товарів дозволить збільшити реалізацію продукції, що створить реальні передумови для виходу підприємства з фінансово-економічної кризи.

Доцільно також звернути увагу на те, що для покращання свого фінансового становища виробники товарів та послуг повинні реалізовувати всю продукцію, що застоюється на складах. Для розширення ринків збуту підприємство може створити пункти роздрібної торгівлі. Це призведе до збільшення прибутку та збільшення оборотності капіталу. Впровадження цього проекту звичайно ж не вирішує існуючих фінансових проблем, але дозволить скоротити термін реалізації товару та прискорити розрахунки з кредиторами.

Конкурентноспроможність на ринку збуту можна досягти шляхом зниження собівартості продукції, за рахунок впровадження нової техніки, технологій,

раціональнішого використання як матеріальних, так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних витрат в собівартості продукції, адже зниження собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства [97].

Варто також звернути увагу на зростання вартості ввізного мита в Україні. Тому вітчизняним виробникам доцільніше закуповувати сировину і матеріали в межах країни, аніж ввозити з-за кордону.

Ще одним напрямом покращання фінансового стану підприємства є збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства, що збільшить коефіцієнт абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довго- і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, здачі їх в оренду.

Наступним напрямом покращання фінансового стану підприємства може стати виробництво і розробка нових видів продукції, яка зацікавить споживачів, а також отримання ліцензій на виробництво «ходових» товарів, що дасть змогу стабілізувати і покращити фінансовий стан підприємства [45].

Фінансовий стан підприємства не може бути стійким, якщо воно не отримує прибутку у розмірах, що забезпечують необхідний приріст фінансових ресурсів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази підприємства та їх соціальної сфери.

Інформація про фінансовий стан підприємства надзвичайно важлива як для керівництва підприємства, так і для інвесторів. Тому заслуговує на увагу проблема щодо інформаційного забезпечення підприємства. Достовірність даних про фінансовий стан підприємства є важливою умовою для прийняття правильних управлінських рішень [56].

Однією з причин кризового стану вітчизняних підприємств є неналежне виконання фінансовими службами покладених на них функцій, зокрема

відсутність гнучкого фінансового планування та аналізу, управління ризиками та несвоєчасне виявлення фінансової нестабільності.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Насамперед на фінансовий стан підприємства позитивно впливає безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції [79].

Оскільки фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, то його треба систематично і всебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності підприємства як у статистиці за певний період, так і в динаміці – за низку періодів, дасть змогу визначити «больові точки» у фінансовій діяльності та способи ефективності використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення.

До основних чинників, які можуть спричинити фінансову кризу на підприємствах, належать: зовнішні, або екзогенні (які не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні, або ендогенні (що залежать від підприємства).

Головними екзогенними чинниками фінансової кризи на підприємстві можуть бути: спад кон'юнктури в економіці загалом; значний рівень інфляції; нестабільність господарського та податкового законодавства; нестабільність фінансового та валютного ринків; посилення конкуренції в галузі та криза окремої галузі; посилення монополізму на ринку; дискримінація підприємства органами влади та управління; політична нестабільність у країні [67].

Головні ендогенні чинники фінансової кризи: брак чітко визначеної стратегії розвитку підприємства; дефіцити в організаційній структурі; низький рівень менеджменту; низький рівень маркетингу та втрата ринків збуту продукції; незадовільне використання виробничих ресурсів; непродуктивне утримання зайвих робочих місць.

Враховуючи проблеми фінансового стану підприємства в умовах фінансової кризи, а також необхідність стабілізації фінансової стійкості підприємств в умовах фінансової нестабільності, варто вжити таких заходів:

– усунення зовнішніх факторів банкрутства; удосконалення поточного календаря фінансового документа, у якому докладно відображається грошовий обіг підприємства;

– регулювання рівня незавершеного виробництва; переведення низькооборотних активів до високооборотних;

– вживання локальних заходів з поліпшення фінансового стану; забезпечення фінансового становища підприємства в середньостроковій перспективі, яке виявляється в стабільному надходженні виручки від реалізації в достатньому рівні ліквідності активів, підвищенні рентабельності продукції, установлення призупинення штрафних санкцій за прострочену кредиторську заборгованість, забезпечення достатності фінансових ресурсів для покриття нових поточних зобов'язань;

– поступове погашення старих боргів, скорочення витрат до мінімально допустимого рівня, проведення енерго- і ресурсощадних заходів;

– створення стабільної фінансової бази; забезпечення стійкого фінансового становища підприємств у довгостроковій перспективі, створення оптимальної структури балансу та фінансових результатів, фінансової системи підприємства до несприятливого зовнішнього впливу [23].

Становлення ринкових відносин в Україні супроводжувалося активним розвитком підприємництва, створенням нових підприємств, діяльність яких спрямована на досягнення певних результатів. Однак їхньою особливістю була і залишається низька економічна стійкість. Тому дослідження економічних процесів на рівні підприємства як основної ланки національної економіки має ключове значення. Саме на цьому рівні управління необхідно глибоко визначити всі можливості, які є у кожного підприємця для досягнення та підтримання стійкого й ефективного розвитку економіки. І, що важливо, від вирішення цих проблем підприємствами залежить економічна стійкість на всіх інших рівнях управління виробництвом [88].

Збалансованість досягається шляхом забезпечення оптимальних кількісних співвідношень між елементами загальної системи, які дозволяють їй

гармонійно розвиватися. Тому економічна стійкість підприємства передбачає такий стан підприємства, за якого забезпечується максимально узгоджена взаємодія всіх його елементів. Пріоритетними та вагомими функціональними складовими є саме внутрішні чинники. Тому для оцінки економічної стійкості підприємств необхідно класифікувати її складові за функціональною ознакою, а саме: фінансова, виробнича, кадрова, маркетингова, інвестиційна та управлінська. Проте слід враховувати, що кожна із складових (фінансова, виробнича, кадрова, маркетингова, інвестиційна, управлінська) характеризується своїм переліком заходів, які сприяють їх стійкості [35].

Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього станів підприємства;
- розробку заходів із зниження зовнішньої вразливості підприємства;
- розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;
- впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації;
- координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами [49].

Саме за таких умов можна забезпечити систему моніторингу кожної із складових економічної стійкості підприємств, яка змогла б надати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку. Так, якщо моніторингом виявлено недостатній рівень фінансової стійкості підприємства, то можна реалізувати такі дії:

- оптимізація руху фінансових ресурсів підприємства і врегулювання фінансових відносин, які виникають під час розрахункових відносин між господарюючими суб'єктами з метою ефективного їхнього розподілу;
- розробка стійкої фінансової стратегії підприємства;

- розробка проектів перспективних і поточних фінансових планів, прогнозних балансів та бюджетних коштів;
- розрахунок прогнозних значень реалізації продукції (планів продажів) і планів капіталовкладень, собівартості продукції тощо;
- визначення джерел фінансування господарської діяльності, а також бюджетне фінансування, довго- та короткострокове кредитування тощо;
- координація фінансових підрозділів підприємства [41].

Саме за рахунок стійкої фінансової складової підприємство спроможне вкладати кошти у розробку нових товарів (послуг), освоювати нові ринки збуту шляхом демпінгу, забезпечувати або сприяти забезпеченню маркетингової стійкості підприємства, розвивати нові напрями діяльності, підтримувати інвестиційну стійкість, і, маючи висококваліфікований персонал, забезпечувати кадрову стійкість підприємства, ефективний процес управління. Отже, фінансова складова вважається провідною та вирішальною, оскільки в ринкових умовах господарювання фінанси є рушійною силою будь-якої економічної системи [23].

Важливим об'єктом регулювання, відповідно до моніторингу, є виробнича стійкість підприємства. З огляду на складність виробничих відносин на підприємстві та різноманітність виконуваних ним функцій його стійкість визначається багатьма внутрішніми та зовнішніми чинниками, кожний з яких впливає на постачання та відновлення якісного, конкурентоспроможного продукту. Управління виробничим процесом через виробничий менеджмент найуспішніше здійснюється завдяки гнучким планам, правильному використанню елементів виробничої системи та дієвого контролю над усіма видами діяльності підприємств. Основними кінцевими цілями у забезпеченні стійкого виробничого процесу є: оптимальний обсяг продажів, якість виготовленої продукції, задоволення споживача, одержання прибутку, зміцнення іміджу підприємства, постійний контакт із клієнтами, післяпродажне обслуговування. Саме постійний контроль за підвищенням ефективності виробництва і ресурсним забезпеченням може гарантувати виконання основних цілей виробничого процесу підприємств та його стійкості [65].

Усі вище запропоновані заходи щодо покращення фінансового стану АТ «Лубнифарм» можна представити у вигляді рисунку 3.1.

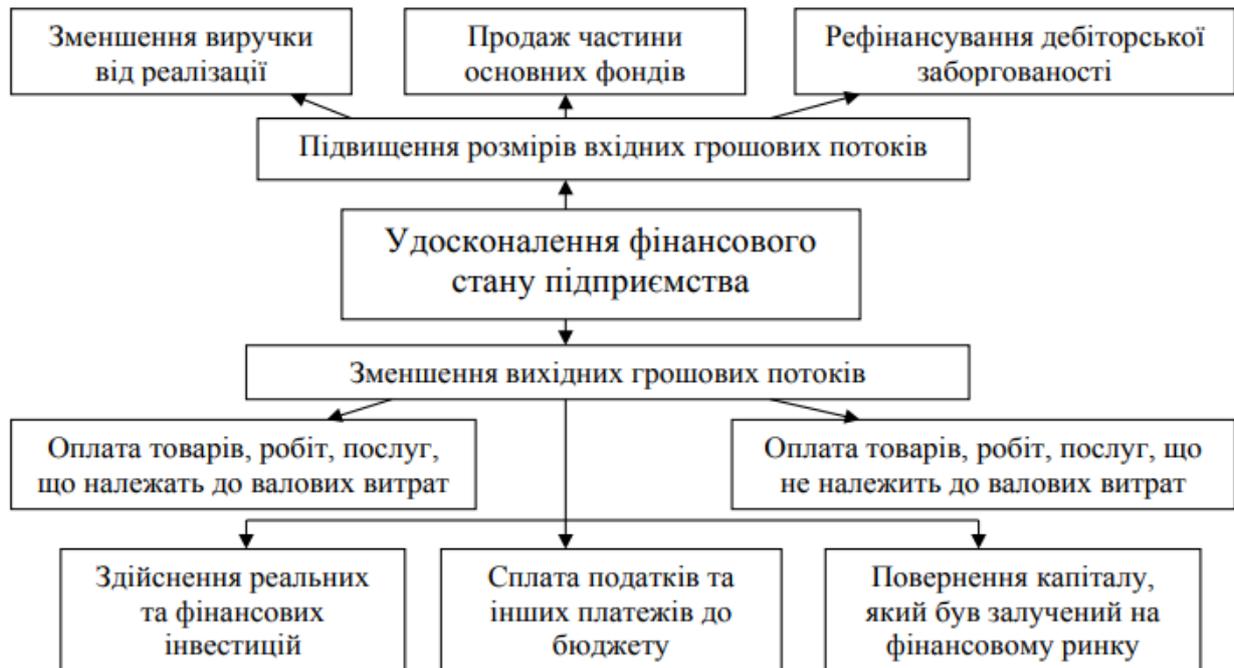

Рис.3.1. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства

Досягнення економічної стійкості підприємства можливе лише за умови використання елементів сучасного менеджменту, своєчасної реакції на зміни зовнішнього середовища та стратегічного бачення майбутнього стану підприємства.

3.3. Прогнозування фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства характеризується різноманіттям фінансових процесів та множиною показників. Їх вплив можна визначити за допомогою застосування економіко-математичних моделей та методів.

Формування моделей комплексної оцінки фінансового стану дозволяють врахувати вплив внутрішнього та зовнішнього середовища на діяльність підприємства і розробити комплекс оптимальних рішень для покращення фінансового стану.

До провідних завдань аналізу фінансових результатів підприємства можна зарахувати наступні [37]:

- постійний контроль за формуванням результатів показників фінансової діяльності підприємства;
- оцінка обсягів та якості фінансових результатів, його структури;
- визначення основних факторів та їх впливу на властивості фінансових результатів за рахунок порівняння планових показників з попередніми;
- встановлення напрямів розподілу та використання знайденого прибутку;
- визначення можливості одержати прибуток за рахунок здібностей, ресурсів, потенціалу підприємства та ринкової конкуренції;
- обґрунтування плану фінансових результатів;
- встановлення резервів зростання суми прибутку заради підвищення рівня прибутковості на підприємстві.

Важливим завданням в аналізі фінансового стану підприємства постає своєчасність в усуненні недоліків його діяльності. На економічний стан будь-якої організації впливає велика чисельність факторів. В залежності від того яка мета діяльності компанії ці чинники відрізняються. В управлінні підприємством фахівці повинні спланувати та організувати такий план дій, який поліпшить фінансове положення організації. Через це в сучасних умовах стали необхідними математично-статистичні дослідження. Вони являються головним інструментом для визначення впливу досліджуваних явищ на результат [33].

Для забезпечення комплексного дослідження оцінки фінансового стану підприємства доцільно застосовувати багатфакторний кореляційно-регресійний аналіз. Адже досліджуючи економічний процес чи явище доводиться спостерігати різноманітного впливу факторів на результуючий показник, при чому ці фактори переплітаються між собою, діють спільно й знаходяться у так званому кореляційному зв'язку.

Проведемо множинний кореляційно-регресійний аналіз фінансового стану АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 роки. Представимо зв'язок факторів з регресією таким чином:

$$Y = a_0 + a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3, \quad (3.6)$$

де y – чистий прибуток (ЧП);

x_1 – адміністративні витрати (АВ);

x_2 – витрати на збут (ВЗ);

x_3 – інші операційні витрати (ІОВ);

a_0 – вільний член рівняння регресії.

Задля проведення аналізу і дослідження взаємозв'язку прибутку підприємства і факторів впливу на нього, були уживані відомості фінансової звітності форми 2 «Звіт про фінансові результати» 2020-2022 роки. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Показники фінансової діяльності АТ «Лубнифарм» 2020-2022 роки,
млн. грн.

Показник	Рік		
	2020	2021	2022
Чистий прибуток	3,010	0,051	0,178
Адміністративні витрати	0,715	1,086	1,204
Витрати на збут	0,336	0,361	0,069
Інші операційні витрати	1,963	1,075	0,617

Для того, щоб виявити вплив визначальних факторів на чистий прибуток підприємства, проведемо кореляційний аналіз показників, використовуючи «Аналіз даних-Кореляція» в редакторі MS Excel (рис.3.2).

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	у	АВх1	ВВх2	ЮВх3						
2	2776	712	478	1808						
3	3010	715	336	1963		b2	b1	b0		
4	3214	847	229	1359		3,598	-5,6298	-1404,9		
5	51	1086	361	1075		1,3854	4,9198	1307,93		
6	178	1204	69	617		0,8069	987,3491	-		
7						4,1779	2	-		
8						8145571,849	1949716,951	-		
9	Вывод ИТОГОВ									
10						Кореляційний аналіз				
11	Регрессионная статистика					у	х1	х2	х3	
12	Множественный R	0,99353237				у	1			
13	R-квадрат	0,98710657				х1	-0,9207205	1		
14	Нормированный R-квадр	0,94842628				х2	0,394365715	-0,6911	1	
15	Стандартная ошибка	360,784175				х3	0,824878421	-0,9739	0,75884462	1
16	Наблюдения	5								
17										
18	Дисперсионный анализ									
19		df	SS	MS	F	Значимость F				
20	Регрессия	3	9965303,579	3321768	25,51962679	0,144264101				
21	Остаток	1	130165,221	130165,2						
22	Итого	4	10095468,8							
23										
24		Коэффициенты	Стандартная ошибка	t-статистика	P-Значение	Нижние 95%	Верхние 95%	жние 95,	Верхние 95,0%	
25	У-пересечение	19071,23586	5497,439495	3,469112	0,178667317	-50780,35589	88922,8276	-50780	88922,8276	
26	x1	-14,08859457	3,768191348	-3,73882	0,166378418	-61,96800532	33,79081618	-61,968	33,79081618	
27	x2	-3,326409652	1,900350304	-1,75042	0,330433002	-27,47264969	20,81983039	-27,473	20,81983039	
28	x3	-2,481241901	1,702982212	-1,457	0,38292746	-24,11968255	19,15719875	-24,12	19,15719875	

Рис.3.2. Економіко-математичне моделювання фінансового стану АТ «Лубнифарм»

Отримані дані відобразимо в таблиці 3.2.

Таблица 3.2

Кореляційний аналіз АТ «Лубнифарм»

Показники	Чистий дохід	Адміністративні витрати	Витрати на збут	Інші операційні витрати
Чистий дохід	1			
Адміністративні витрати	-0,92072	1		
Витрати на збут	0,394366	-0,69106	1	
Інші операційні витрати	0,824878	-0,97387	0,758845	1

Знайдені значення говорять нам, що з досліджуваних факторів найбільший вплив мають ІОВ ($R^2 = 0,82$). Вплив зміни витрат на збут на величину чистого прибутку характеризується $R^2 = 0,39$. Так як адміністративні витрати не мають впливу на отримання чистого прибутку, їх в подальшому аналізі не застосовуємо.

Аналізуючи значення коефіцієнта кореляції за шкалою Чеддока, маємо наступні значення (табл. 3.3):

Таблиця 3.3

Сила зв'язку на прибуток за шкалою Чеддока

Показник	АВ	ВЗ	ІОВ
ЧП	відсутній	помірний прямий	високий прямий

Отримані результати говорять про те, що на підприємстві такі фактори як витрати на збут та інші операційні витрати прямо впливають на чистий прибуток. В свою чергу, ІОВ мають сильний вплив на результативний показник, а ВЗ-помірний.

Далі побудуємо регресійну модель для досліджуваних факторів (табл.3.4).

Таблиця 3.4

Регресійна статистика

Показник	Значення
Множинний R	0,99353237
R-квадрат	0,98710657
Нормований R-квадрат	0,94842628
Стандартна похибка	360,784175
Спостереження	5

Регресійна модель дозволяє зробити висновок про значення множинної кореляції R, що дорівнює 0,9935. Такий показник близький до 1 підтверджує сильний зв'язок досліджуваних факторів. Тобто 99,4 % зміни чистого прибутку суміжні впливу визначених змінних і лише 0,1 % – інших факторів. Надійність такої моделі пояснюється результатами дисперсійного аналізу в таблиці 3.5.

Знайдені результати говорять про вірогідність впливу факторів на результат та значимість обраної моделі, оскільки значимість F критерій майже дорівнює 0. Отже, вплив випадкових факторів відсутній. Побудуємо регресійну модель для АТ «Фармак» таблиці 3.6.

Результати регресійного аналізу демонструють нам те, що обрані показники мають р-значення менше 0,5, що вказує на вплив факторних ознак на

чистий прибуток. Так як показник t-статистики менше від табличного значення, то параметри a_1 , a_2 є статистично значимими.

Таблиця 3.5

Дисперсійний аналіз

Показник	df	SS	MS	F	ЗначимістьF
Регресія	3	9965303,579	3321768	25,51962679	0,144264101
Залишок	1	130165,221	130165		
Всього	4	10095468,8			

Таблиця 3.6

Результати регресійного аналізу

Показник	Стандартна похибка	t-статистика	p-значення	Нижні 95%	Верхні 95%
ЧП	5497,439	3,469	0,179	-50780,36	88922,828
ВЗ	1,900	-1,750	0,330	-27,472	20,820
ІОВ	1,703	-1,457	0,383	-24,120	19,157

Знайдемо надійні інтервали для параметрів регресії:

$$-27,47 \leq a_1 \leq 20,82;$$

$$-24,12 \leq a_2 \leq 19,16.$$

Розробимо економетричну модель впливу витрат підприємства на чистий прибуток. Використовуючи функцію «Лінійн» у програмі MS Excel, знайдемо значення параметрів моделі для досліджуваних факторів (табл. 3.7).

На основі знайдених даних та фінансової звітності, побудуємо лінійну модель залежності чистого прибутку від витрат на АТ «Лубнифарм»:

$$y = -1404,88 - 5,63x_2 + 3,60x_3,$$

Отримана функція допомагає визначити, що збільшення витрат на збут на 1 тис. грн зумовить зменшення чистого прибутку на 5,63 тис. грн, а підвищення операційних витрат збільшить чистий прибуток на 3,60 тис. грн. За рахунок застосування побудови лінії тренду в Microsoft Excel, зобразимо динаміку зміни

запасів на збут та інших операційних запасів для АТ «Лубнифарм» 2020-2022 роки.

Таблиця 3.7

Параметри моделі

b2	b1	b0
3,5980	-5,6298	-1404,8888
1,3854	4,9198	1307,9313
0,8069	987,3491	-
4,1779	2	-
8145571,849	1949716,951	-

Спрогнозуємо динаміку зміни витрат за рахунок лінійної залежності.

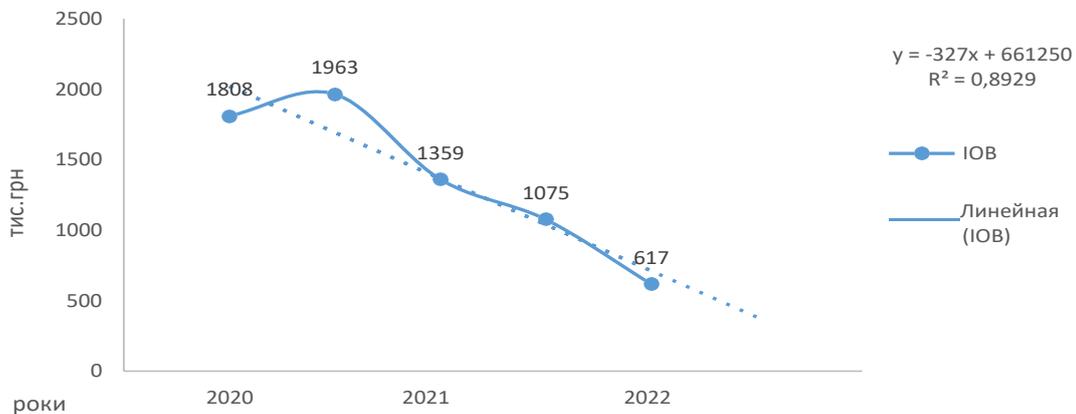

Рис. 3.3. Динаміка інших операційних витрат АТ «Лубнифарм»

З діаграми видно, як зменшувалися витрати протягом останніх п'яти років. Величина $R^2 = 0,89$, що гарно описує вихідні дані і показує їх адекватність. Рівняння прямої дає можливість спрогнозувати динаміку обраного показника в майбутньому:

Наприклад, у 2023 році $ІОВ = -327 \times 2023 + 661250 = 383$ тис.грн.

Аналогічно зобразимо динаміку зміни витрат на збут (рис. 3.4).

З даного графіку простежується зменшення витрат протягом 2020-2022 років. Лінія тренду допомогла нам визначити достовірність обраних показників, де $R^2 = 0,66$.

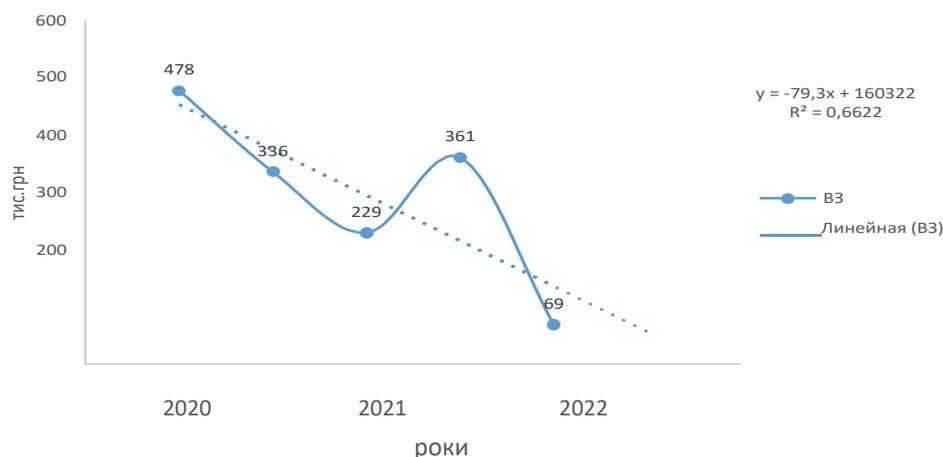

Рис. 3.3. Динаміка витрат на збут АТ «Лубнифарм»

З знайденого рівняння спрогнозуємо ВЗ на 2023 та 2024 роки:

ВЗ у 2023 р. = $-79,3 \cdot 2021 + 160322 = 57$ тис. грн

ВЗ у 2024 р. = $-79,3 \cdot 2022 + 160322 = -22,6$ тис. грн.

Отже, такий елемент технічного аналізу в Microsoft Excel як «Лінія тренду» допоміг виявити тенденції зміни витрат на рисунку 3.3., і показав, що у наступні два роки сума витрат на підприємстві буде зменшуватись.

Підводячи підсумок третього розділу варто відзначити, що для виявлення фінансового стану підприємства в роботі було здійснено аналіз ймовірності банкрутства АТ «Лубнифарм». Так, ряд моделей зокрема, модель Альтмана, модель Спрінгейта та модель Ліса, модель Таффлера та Тішоу, а також модель Терещенка показали, що вірогідність банкрутства по усім методикам низька. Але, задля відновлення фінансового стану та ліквідації всіх існуючих проблем, підприємству потрібно, враховуючи галузь діяльності та конкретні її умови, розробити такий комплекс заходів, який допоможе досягнути більших результатів. Наприклад: знизити собівартість, приділити увагу збутовій політиці, зайнятися просуванням більш високої та якісної продукції, розширити ринки збуту тощо.

ВИСНОВОК

В ході проведеного аналізу ми дійшли наступних висновків.

На сьогодні існують різні підходи щодо визначення сутності фінансовий стан підприємства. Так, думки вчених мають як спільні, так і відмінні риси. Тому, дослідивши сутність поняття «фінансовий стан підприємства» та проаналізувавши різні позиції щодо його визначення, доцільно запропонувати більш точне, лаконічне і таке, що відбиває сутність фінансового стану підприємства, визначення: фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, що визначає реальну (на фіксований момент часу) та потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити достатній рівень фінансування фінансово-господарської діяльності, певний рівень саморозвитку підприємства та спроможність погашення зобов'язань перед відповідними суб'єктами господарювання. Адже фінансовий стан визначає місце підприємства в економічному середовищі та те, наскільки ефективними і безризиковими можуть бути ділові відносини з ним комерційних банків, постачальників, потенційних інвесторів і позичальників. Для підприємства, як і для його партнерів, становить інтерес не тільки фактичний стан справ, тобто те, що було, а й очікуваний фінансовий стан.

Встановлено, що основною метою оцінки фінансового стану підприємства є розробка і реалізація заходів, спрямованих його зміцнення, нарощення потенціалу та розширення можливостей підприємства здійснювати господарську діяльність на основі підвищення рівня прибутковості. Також в роботі було сформовано основні завдання фінансового стану підприємства. Так, варто виділити наступні: дослідження рентабельності та фінансової стійкості підприємства; дослідження ефективності використання майна (капіталу); об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства; оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності; аналіз

ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів; визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан може бути у двох формах: задовільний або незадовільний.

Оцінка фінансового стану проводиться на основі фінансової звітності, а саме: Форма 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан), Форма 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід); Форма 3 «Звіт про рух грошових коштів»; Форма 4 «Звіт про власний капітал»; Примітки до річної фінансової звітності.

Для проведення аналізу використовується певна етапність. Основними показниками, що характеризують фінансовий стан підприємства є показники майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, ділової активності та рентабельності.

Серед прийомів аналізу в роботі було виділено наступні: засновані на аналізі балансу підприємства, засновані на узагальненні досвіду розв'язання аналогічних завдань та методи експертних оцінок, економіко-математичні методи.

Але варто відзначити, що основними методами оцінки фінансового стану підприємства є: комплексний аналіз, метод інтегральної оцінки та коефіцієнтний метод. Кожен з цих методів має свої переваги та недоліки.

Аналіз фінансового стану передбачає не лише використання різних методів та прийомів аналізу, але й дотримання певних принципів, серед яких виділено: своєчасність, науковість, комплексність, точність, об'єктивність, автентичність, ефективність.

Об'єктом дослідження випускної роботи виступає АТ «Лубнифарм» – фармацевтичне підприємство основним напрямком діяльності якого є розробка і виробництво готових лікарських засобів для зовнішнього і внутрішнього застосування у вигляді: таблеток настоянок екстрактів мазей гелів лініментів ін'єкційних розчинів медичних виробів. Номенклатура підприємства складає більше 100 найменувань і має широкий спектр фармакологічної дії велику розмаїтість лікарських форм.

АТ «Лубнифарм» є відомими фармацевтичним виробником на території України. АТ «Лубнифарм» має розгалужені партнерську мережу, через яку продукція товариства реалізовується по всій території країни. Рівень конкуренції на фармацевтичному ринку України є доволі високим, головними гравцями на ринку є: ПрАТ «Фармак», ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця», ПрАТ «Здоров'я», АТ «Лекхім», ПрАТ «Київський вітамінний завод», корпорація «Артеріум». АТ «Лубнифарм» співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, налагоджує контакти, взаємодії під час здійснення виробничо-господарської діяльності. На даний час на діяльність АТ «Лубнифарм» негативний вплив здійснюються такі фактори як: повномасштабна війна в Україні, ослабленням національної економіки та можлива енергетична криза.

Вартість майна АТ «Лубнифарм» за 2020-2022 рр. зростає на 49874 тис. грн. або 16,9 %. Це вказує на розвиток та розширення господарської діяльності досліджуваного товариства. Активи АТ «Лубнифарм» складаються з необоротних та оборотних активів. Необоротні активи товариства у 2022 р. склали 117408 тис. грн., що на 17,1 % більше від 2020 р. Також зростає й вартість оборотних активів у 2022 р. на 16,8 % порівняно з 2020 р.

Для АТ «Лубнифарм» характерна «легка» структура активів, де переважають оборотні активи. Необоротні активи АТ «Лубнифарм» в основному складаються з основних засобів, які приймають активну участь у виробничо-господарській діяльності. Від їх наявності та стану залежать обсяги діяльності товариства.

Ефективність та стан основних засобів АТ «Лубнимаш» погіршився. Про це свідчить зокрема зростання фондомісткості з 0,19 до 0,24 за 2020-2022 рр. Це є свідченням зростання потреби у задіюванні більшої кількості основних засобів для отримання 1 грн. чистого доходу. Протилежним показником є фондвіддача, яка зменшується з 5,26 грн. до 4,22 грн. Відповідно зменшується розмір чистого доходу АТ «Лубнимаш», який припадає на 1 грн. основних засобів.

Негативним є погіршення стану основних засобів. Коефіцієнт зносу протягом 2020-2022 рр. складає в межах 0,55-0,57. Це свідчить про те, що на

кінець звітнього року 57 % основних засобів знаходилася у незадовільному стані. Відповідно коефіцієнт придатності основних засобів в 2022 р. складає 0,43. На АТ «Лубнимаш» велика кількість застарілого обладнання, яке вимагає заміни, проведення капітального ремонту. АТ «Лубнимаш» хоч і проводить діяльність по оновленню основних засобів, але цих зусиль недостатньо.

На АТ «Лубнимаш» протягом 2020-2022 рр. зростає ефективність використання оборотних коштів. У 2020 р. коефіцієнт оборотності оборотних активів складає 1,33 грн./грн., у наступному році відбувається його зростання до 1,61 грн./грн., а у 2022 р. його значення уже становить 1,97 грн./грн. Відтак прискорюється оборотність оборотних активів, збільшується розмір чистого доходу, який припадає на одиницю оборотних активів.

Коефіцієнти фінансової стійкості та фінансової автономії є рівними. Це обумовлено тим, що АТ «Лубнифарм» у своїй діяльності не використовує довгострокові зобов'язання. Коефіцієнт фінансової автономії щорічно зростає з 0,69 до 0,78, що є свідченням зростання питомої ваги власного капіталу в пасивах товариства.

Проведені розрахунки вказують на високу ліквідність балансу АТ «Лубнифарм» та високий рівень його платоспроможності. Зокрема, розміри оборотних активів втричі перевищують в звітному році загальну заборгованість товариства. За рахунок активів, що швидко реалізуються АТ «Лубнифарм» має змогу покрити свої зобов'язання. Загроза довтрати платоспроможності АТ «Лубнифарм» оцінюється як низька.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів АТ «Лубнифарм» зростає, що свідчить про збільшення обсягу чистого доходу, який припадає на одиницю оборотних активів. Даний коефіцієнт зростає з 1,33 грн./грн. до 1,97 грн./грн. Щорічний приріст знаходиться в межах 20 %. Відповідно прискорюється й тривалість обороту оборотних активів з 271 дня у 2020 р. до 183 днів у 2022 р.

Результати проведеного аналізу свідчать про позитивні зміни. АТ «Лубнифарм» протягом 2020-2022 рр. вдається нарощувати обсяги своєї діяльності та збільшувати чистий дохід від реалізації продукції. Зокрема у 2021

р. зростання склало 10880 тис. грн. або 2,77 %, а у 2022 р. – 24806 тис. грн. або 6,15 %. При цьому зростає й собівартість реалізованої продукції в 2022 р. на 46262 тис. грн. або 17,51 %, що викликано загальним підвищенням вартості сировини.

Наведені розрахунки вказують на те, що найбільш ефективно АТ «Лубнифарм» працювало у 2022 р. Рентабельність активів у 2022 р. склала 15,22 %, що на 5,74 % більше за 2021 р. Рентабельність продаж у 2020 р. склала 7,75 %, у 2021 р. зменшилася на 0,67 %, але уже в 2022 р. зросла на 4,52 %. Рентабельність витрат у 2020 р. склала 8,11 %, наступного року зменшилася на 0,66 %, а у 2022 р. зросла на 5,2 %.

На заключному етапі роботи нами було здійснено визначення рівня ймовірності банкрутства. Для прогнозування банкрутства нами було використано ряд моделей зокрема, модель Альтмана, модель Спрінгейта та модель Ліса, модель Таффлера та Тішоу, а також модель Терещенка. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що за моделлю Альтмана у 2020-2021 році АТ «Лубнифарм» мало значення в діапазоні $1,23 < z < 2,9$, тобто АТ «Лубнифарм» знаходилось в зоні невизначеності, а у 2022 році $z > 2,9$ АТ «Лубнифарм» має стійкий фінансовий стан. За моделлю Спінгера отримані значення свідчать про те, що у 2020-2021 році АТ «Лубнифарм» мало мінімальну загрозу банкрутства, а у 2022 році його значення стало ще нижче. За моделлю Ліса отримані значення свідчать про те, що у 2020-2021 році АТ «Лубнифарм» мало мінімальну загрозу банкрутства, а у 2022 році його значення стало ще нижче. За моделлю Таффлера та Тішоу отримані значення свідчать про низький рівень банкрутства. Отримані результати за моделлю Терещенка також свідчать про те, що АТ «Лубнифарм» банкрутство не загрожує.

Але, враховуючи складну економічну ситуації в країні та агресивні військові дії АТ «Лубнифарм» варто, розробляти та впроваджувати необхідні заходи щодо стабілізації та покращення свого фінансового стану. Так, в роботі було сформовано заходи що сприяють підвищення розмірів вхідних грошових потоків та зменшення вихідних грошових потоків.

Задля відновлення фінансового стану та ліквідації всіх існуючих проблем, підприємству потрібно, враховуючи галузь діяльності та конкретні її умови, розробити такий комплекс заходів, який допоможе досягнути більших результатів. Наприклад: знизити собівартість, приділити увагу збутовій політиці, зайнятися просуванням більш високої та якісної продукції, розширити ринки збуту тощо.

Саме тому в роботі було запропоновано спрогнозувати динаміку зміни витрат за рахунок лінійної залежності та динаміку зміни витрат на збут, що можуть також суттєво підвищити рівень фінансового стану АТ «Лубнифарм».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горобець О.І. Методи аналізу фінансового стану підприємств / О.І. Горобець // Управління розвитком. – 2014. – №10 (173). – С. 138-140.
2. Дем'яненко М. Я. Фінансовий словник-довідник / М. Я. Дем'яненко, Ю.Я. Лузан, П. Т. Каблук. – К.: ІАЕУААН, 2003. – 507 с.
3. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. / Коробов М. Я. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Знання, 2002. – 378 с.
4. Семенов А.Г. Оцінка фінансового стану підприємства / А.Г. Семенов, Ю.М. Беженар // Держава та регіони. – 2016. – №4-5. – С. 47-50.
5. Титаренко О.С. Сутнісна характеристика фінансового стану підприємства / О.С. Титаренко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2012. – №3 (54). – С. 177-181
6. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д., Булгакова С. О., Куліш А. П. Фінанси підприємств: Підручник. – 6.вид., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
7. Базилевич В. Д. Ринкова економіка: основні поняття і категорії / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 263 с.
8. Болюх М. А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ / М. А. Болюх. – К. : КНЕУ, 2008. – 344 с.
9. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств / М. А. Болюх. – К.: Кондор, 2007. – 180 с.
10. Головка В. І. Фінансово – економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека / В. І. Головка, В. А. Мінченко, В. М. Шарманська. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 446 с.

11. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / В. М. Івахненко. – К. : КНЕУ, 2006. – 302 с.
12. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства / Г. В. Карпенко // Економіка держави. – 2010. – № 1. – С. 61–62.
13. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові оцінки фінансового стану підприємства // Економіка, фінанси, право. – К, 2009. – № 7. – С. 26–29.
14. Корбутяк А.Г., Бута М.М. Підходи до трактування поняття «фінансовий стан підприємства». Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 16 (1). С. 149–153.
15. Корнева Н.О., Шаповалова І.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Економічні науки. 2013. Вип. 5.1. С. 55–60.
16. Мельник Т.А., Заніздра В.С. Економічна сутність фінансового стану підприємства. Наукові записки Кіровоградського національного технічного університету. 2012. Вип. 11. Ч. 2. С. 102–104.
17. Насібова О.В., Івашкевич І.О. Теоретичні основи оцінки фінансового стану підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. № 30. С. 185–188.
18. Носова Є. Система показників оцінки фінансового стану підприємств. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2012. Вип. 138. С. 53–57.
19. Сорока Й.Й. Зарубіжний досвід оцінювання фінансового стану підприємств в сучасних умовах господарювання. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2015. Вип. 2. С. 363–367.
20. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій// www.ligazakon.ua.
21. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика / О.Я. Базилінська. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.

22. Коломієць Н.О. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством / Н.О. Коломієць, О.П. Коломієць [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/wissn021/article/viewFile/99627/94703>.

23. Непочатенко О. О., Мельничук М.Ю. Фінанси підприємств: підручник / Непочатенко О. О., Мельничук М.Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 334 с.

24. Петренко В. С., Квасова О. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / Петренко В. С., Квасова О. П. – Режим доступу: file:///D:/mnj_2015_8_34.pdf

25. Попова С. П., Пилипенко А. В. Методи оцінки та шляхи стабілізації фінансового стану підприємства / Попова С. П., Пилипенко А. В. // Наукові записки – 2017. – Вип.17 – С. 30.

26. Нестерова С.В. Методологічні основи факторного аналізу у процесі оцінки фінансового стану підприємства / С.В. Нестерова, Є.Ю. Делеган // Науковий вісник Ужгородського університету : зб. наук. праць. – Сер.: Економіка. – 2010. – Вип. 29(ч.1). – 242-244.

27. Загородна О. Діагностика фінансового стану і стійкості функціонування підприємства / О. Загородна, В. Серединська // Економічний аналіз. – 2010. – № 7. – С. 262-264.

28. Бойчик І.М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.

29. Денисенко М.П., Зазимко О.В. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств. Агросвіт. 2015. № 10. С. 3–9.

30. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. Економічні науки. 2013. № 4. С. 379– 389.

31. Мішура В.Б. та Спіцин В.Є. Економічна сутність, аналіз та оцінка фінансового стану підприємства. Научный вестник ДГМА , 2017. №3 (24Е). С.121-126.

32. Гуменюк О.О. Особливості проведення аналізу фінансового стану підприємства. Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка», 2016. № 7-8. С. 147-152.

33. Теленкова Д.Г., Матвійчук В.І. Діагностика фінансового стану підприємства (на прикладі ТОВ «Термес – 1 Україна»). Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2016. Том 1. №8. С. 203-207.

34. Лук'янова В.В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник, 2018. Випуск 2, С. 66-69.

35. Приймук О., Філюк Ю. Методичні підходи щодо діагностики фінансового стану підприємства. Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління», 2016. Вип. 36. С. 231-240.

36. Биба В.В., Лоза Т.В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. Економіка та держава, 2015. №5. С 110 -113.

37. Грицино О.М., Бусленко В.В. Оптимізації структури капіталу підприємств України .Фінанси облік і аудит, 2017 . Випуск 1 (29) . 77-97 с.

38. Бунда О.М., Перова О.М. Методичні аспекти аналізу фінансового стану підприємства. Вісник КНУТД. 2015. №2 (85). С. 99-107.

39. Проскурович О.В., Ястремський М.М., Сорока Л.О. Особливості моделювання фінансового стану промислового підприємства. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент», 2017. Вип. 23(2). С.147-151.

40. Колошко Н.В., Слободян Н.Г. Оцінка ймовірності банкрутства як метод прогнозування фінансового стану підприємства. Вісник ХДУ. Серія «Економічні науки», 2019. №33. С. 231-236.

41. Москаленко В.П., Пластун О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства як основа для діагностики його банкрутства. Актуальні проблеми економіки. 2016. №6. С. 180-192.

42. Ковтун Н.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник: Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. 527с.

43. Бова В.А. Оцінка рівня фінансового потенціалу підприємства / В. А. Бова. // XV Міжнародна науковопрактична конференція «Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки». – 16 листопада 2016 року. – К: НТУУ «КПІ», 2016 – 148-149 с.

44. Хринюк О. С. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О. С. Хринюк, В. А. Бова. // Актуальні проблеми економіки та управління – 2017. – №11.– 1–9 с.

45. Ливдар, М., Чубка, О., & Фітяк, Д. (2022). ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ». *Економіка та суспільство*, (36). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-17>

46. Янковець Т.М., Чернюк Ю.В. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 20. С. 58–62.3.

47. Федоцова А.В., Чичибабіна Д.Г. Оцінка ймовірності банкрутства вітчизняних підприємств за моделлю Альтмана. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-2042//>

48. Іщенко Н.А. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства та шляхи його стабілізації. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2017. № 31. С. 256–265.

49. Власюк В.Є., Гордієнко К.О., Пшенична А.О. Оцінка ймовірності настання банкрутства вітчизняних підприємств за моделлю О.О. Терещенка. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/11.pdf/

50. Офіційний сайт АТ «Лубнифарм». URL:<https://lubnypharm.com/publicinformation>.

51. Юнін О. С., Круглова О. О., Савельєва М. О. та ін. Фінансово-економічний словник: словник-довідник. Дніпро, 2018. 164 с.

52. Старинець О. Г. Методи фінансового аналізу діяльності підприємств у системі антикризового управління. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове

господарство. 2018. – №17(2). С. 87-91. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/22363>.

53. Курочкіна О. К. Рентабельність підприємства як основний показник ефективності його діяльності. Міжнародний науковий електронний журнал ЛОГОС. ОНЛАЙН. 2020. С. 1-5. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139/article/view/6877>.

54. Рєвак І. О., Власюк Н. І., Мицак О. В. Прогнозування прибутку підприємства на основі методу екстраполяції. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. 2017. №2. С. 238-247. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1114/1/%2B%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%B0%D0%BA.pdf>.

55. Хринюк О. С., Бова В. А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6121>.

56. Ліснічук О. А., Виноградова Є. В. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2018. № 33. С. 111—116. URL: <http://vestnikeconom.mgu.od.ua/journal/2018/33-2018/17.pdf>.

57. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький. — Вінниця: ВНТУ, 2013.

58. Ладунка І.С. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах. Економіка і суспільство: зб. наук. праць Мукачівського державного університету. №5. Мукачево, 2016. С. 185-188.

59. Бабець Є.К., Горлов М.І., Жуков С.О., Стасюк В.П. Теорія економічного аналізу. К.: ВД «Професіонал», 2016. 384 с.

60. Гриценко Т.В., Бровко Л.І. Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах. Молодий вчений. 2018. №9. С. 465–469.

61. Іщенко Н.А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. Економіка і фінанси. 2015. № 1. С. 56–61.
62. Мамонтова Н. А., Іщук О. С. Взаємозв'язок коефіцієнтів ліквідності та модель їх оптимізації. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». 2016. № 3(31). С. 37–41.
63. Підхомний О. М. Діагностика фінансового стану підприємства. Економічні науки. 2017. № 23. С. 234-237.
64. Пластун Н. І. Фінансовий облік. К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2020. 122 с.
65. Чемчикаленко Р.А., Сукрушева Г.О., Ткаченко А.Ю. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. Гроші, фінанси і кредит. 2019. С. 350–354.
66. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз. / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. К.: КНЕУ, 2016. 556 с.
67. Сороківська М. В., Андрейків Т. Я. Фінанси підприємств : навч. посібник. Львів: вид-во ЛКА. 2015. 158 с.
68. Яцух О. О., Захарова Н. Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2018. Т. 29(68). № 3. с. 173-180.
69. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. та ін. Фінансовий аналіз [текст] навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури». 2016. 368 с.
70. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення / М. Ю Аверіна // Актуальні проблеми економіки. – 2018. – №9. – С. 92-100.
71. Азарова А.О. Підходи до формалізації механізму оцінювання фінансового стану підприємства / А. О. Азарова, О.В. Рузакова // Фінанси України. – 2016. – №12. – С.121-129.
72. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник / За заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 384 с.
73. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2015. – № 3. – С.117-128.

74. Бень Т.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства / Т. Г. Бень, С. Б. Довбня // Фінанси України. – 2017. – №6. – С.53-60.
75. Верланов О.Ю. Методологічні проблеми оцінки фінансового стану підприємств / О.Ю. Верланов // Економічні науки. Наукові праці. – 2019. – К. – Т. 38. Вип. 25. – С. 108-113. – URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2019/38-25-19.pdf>.
76. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз. Навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький; Вінниц. нац. техн. ун-т. – Вид. 2-ге, доповн. та переробл. – Вінниця: ВНТУ, 2019. – 84с.
77. Грязнова А.Г. Фінанси / А. Г. Грязнова, Е.В. Маркина, М.Л. Седова – М.: Фінанси і статистика, 2018. – 496 с.
78. Денисенко М.П. Заходи покращення фінансового стану підприємства у сучасних умовах господарювання / М. П. Денисенко // Економіка і держава. – 2019. – №12. - С. 61-65.
79. Деркач О.В. Проблеми аналізу фінансового стану підприємств / О.В. Деркач, О.П. Кавтиш // Ефективна економіка. – 2019. - URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2019>
80. Економічний аналіз. Навчальний посібник / П.М. Коюда та ін. – Х.: Компанія СМІТ, 2017. – 69 с.
81. . Івченко Л. І. Аналіз фінансового стану підприємства: інформаційне та методичне забезпечення / Л. І. Івченко // Фінанси, облік і аудит. – 2015. – Випуск 1 (25). – С.197-210.
82. Иониди Л.В. Комплексная оценка финансового состояния предприятия на основе нечетко-множественного подхода / Л.В. Иониди, А.А. Чалова // Институт экономики и права Ивана Кушнера. – 2017. – URL: <http://www.be5.biz/ekonomika1/r2017/3690.htm>.
83. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник / За ред. проф. А.Г. Загороднього. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2018. – 487 с.
84. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Г. Г. Кірейцев. – К. : ЦУЛ, 2015. – 495 с.

85. Клементьєва О. Ю. Удосконалення інтегральної оцінки фінансового стану промислового підприємства / О. Ю. Клементьєва // URL: [http:// nbuv.gov.ua](http://nbuv.gov.ua).

86. Ковалевська А.В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А.В. Ковалевська, С.І. Асєєв // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2018. – № 3. – С. 163-169.

87. Ковтуненко К. В. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність результату: монографія / К. В. Ковтуненко, Л. П. Шацкова. – О.: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 254 с.

88. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 8/2. – С. 40-41.

89. Козлянченко О. М. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства при загрозі банкрутства / О. М. Козлянченко // Актуальні проблеми економіки. – №10(112). – 2017. – С. 182-187.

90. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз підприємств / М.Я. Коробов. – К. : Знання, 2020. – 378 с.

91. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 9. – С. 92-100.

92. Приходько Н.І. Поняття фінансового стану підприємства: деякі аспекти його визначення / Н. І. Приходько // ФІП ФІП PSE. – 2020. – Т. 8. – С. 188–190.

93. Руда Р.В. Оцінка фінансового стану підприємства : сутність та необхідність / Р.В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2020. – № 1(9). – С. 61 – 65. URL: <http://koris.com.ua/other/16818/index.html>.

94. Рудницька О.М. Шляхи покращення фінансового стану українських підприємств / О.М.Рудницька, Я.А. Біленська // Вісник «Логістика». – 2019. – № 649. – С. 132-138.

95. Рясних Є.Г. Основи фінансового менеджменту / Є.Г. Рясних. – К.: Академвидав, 2020. – 336 с.

96. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навчальний посібник // Г. В. Савицька. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2015. – 662 с.
97. Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : навчальний посібник / С. О. Ткаченко. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2018. – 312 с.
98. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / Ю. М. Тютюнник, Л. О. Дорогань-Писаренко, С. В. Тютюнник. – Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. – 434 с.
99. Турило А.М. Методологічні підходи до оцінки фінансової діяльності підприємства / А. М. Турило // Фінанси України. – 2017. – №3. – С.100-104.
100. Фінанси підприємств : підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін. – 7-е вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2018. – 552 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність АТ «Лубнифарм» за 2022 р.

		Дата	КОДИ
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"	за ЄДРПОУ	01.01.2023 00480951
Територія	Полтавська обл.	за КАТОТТГ	
Організаційно-правова форма	Відкрите акціонерне товариство	за КОПФГ	231
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Середня кількість працівників: 457			
Адреса, телефон: 37500 м. Лубни, вул. Барвінкова, 16, (05361) 70-926			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2022 р.
Форма №1

		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	336	421
первісна вартість	1001	504	709
накопичена амортизація	1002	(168)	(288)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4 179	3 150
Основні засоби	1010	94 153	108 628
первісна вартість	1011	210 434	251 429
знос	1012	(116 281)	(142 801)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	37	37
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 758	5 172
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	100 463	117 408

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	66 748	123 882
Виробничі запаси	1101	24 520	54 590
Незавершене виробництво	1102	1 813	1 469
Готова продукція	1103	40 403	67 811
Товари	1104	12	12
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	93 611	71 060
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	31 658	6 904
з бюджетом	1135	6 558	11 409
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 344	3 689
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 821	8 734
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	5 821	8 734
Витрати майбутніх періодів	1170	1 516	1 154
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	8	162
Усього за розділом II	1195	207 264	226 994
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	307 727	344 402

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12 288	12 288
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	122 797	122 797
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	3 072	3 072
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	88 538	129 243
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Видучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	226 695	267 400

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	64 124	63 909
розрахунками з бюджетом	1620	1 879	3 467
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 229	2 731
розрахунками зі страхування	1625	797	791
розрахунками з оплати праці	1630	2 820	3 199
одержаними авансами	1635	130	1 028
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	2 859	3 999
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	8 423	609
Усього за розділом III	1695	81 032	77 002
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	307 727	344 402

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Підприємство

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"Лубнифарм"Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
30.01.2023
00480951

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2022 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	427 964	403 158
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(310 409)	(264 147)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	117 555	139 011
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	5 009	3 289
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(14 446)	(12 763)
Витрати на збут	2150	(41 356)	(93 141)
Інші операційні витрати	2180	(17 122)	(7 849)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	49 640	28 547
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	49 640	28 547
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-8 935	-5 183
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	40 705	23 364
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	40 705	23 364

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	211 941	178 118
Витрати на оплату праці	2505	67 637	56 204
Відрахування на соціальні заходи	2510	20 522	11 406
Амортизація	2515	27 409	26 619
Інші операційні витрати	2520	62 081	115 502
Разом	2550	389 590	387 849

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	104 494	104 494
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	104 494	104 494
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	38 954 390,0000	223,591790

		00	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	38 954 390,0000 00	223,591790
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Підприємство

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"

Дата

за ЄДРПОУ

КОДИ

28.01.2023

00480951

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2022 рік

Форма №3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	455 386	449 137
Повернення податків і зборів	3005	4 262	10 345
у тому числі податку на додану вартість	3006	4 262	10 345
Цільового фінансування	3010	130	0
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	6 245	16
Надходження від повернення авансів	3020	151	253
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	309	130
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	536	474
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	8 154	2 249
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(248 593)	(269 101)
Праці	3105	(58 201)	(45 593)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(15 771)	(12 298)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(13 788)	(17 431)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(7 432)	(5 570)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1 222)	(1 006)
Витрачання на оплату авансів	3135	(65 468)	(64 650)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(4)	(131)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(9 540)	(26 682)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	55 154	26 718
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0

Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(41 132)	(24 911)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(10 780)	(2 770)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-51 912	-27 681
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(0)	(0)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(0)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0
Чистий рух коштів за звітний період	3400	3 242	-963
Залишок коштів на початок року	3405	5 821	7 062
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-329	-278
Залишок коштів на кінець року	3415	8 734	5 821

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Додаток Б

Фінансова звітність АТ «Лубнифарм» за 2021 р.

			КОДИ
		Дата	19.01.2022
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"	за ЄДРПОУ	00480951
Територія	Полтавська обл.	за КАТОТТГ	
Організаційно-правова форма господарювання	Відкрите акціонерне товариство	за КОПФГ	231
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20
Середня кількість працівників: 451			
Адреса, телефон: 37500 м. Лубни, вул. Барвінкова, 16, (05361) 70-926			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.
Форма №1

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	337	336
первісна вартість	1001	455	504
накопичена амортизація	1002	(118)	(168)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	29 709	4 179
Основні засоби	1010	70 114	94 153
первісна вартість	1011	160 159	210 434
знос	1012	(90 045)	(116 281)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	37	37
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	1 758
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	100 197	100 463

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	51 874	66 748
Виробничі запаси	1101	18 008	24 520
Незавершене виробництво	1102	208	1 813
Готова продукція	1103	33 646	40 403
Товари	1104	12	12
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	114 586	93 611
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	13 664	31 658
з бюджетом	1135	6 432	6 558
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	230	1 344
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 062	5 821
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	7 062	5 821
Витрати майбутніх періодів	1170	474	1 516
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	9	8
Усього за розділом II	1195	194 331	207 264
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
Баланс	1300	294 528	307 727

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12 288	12 288
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	122 797	122 797
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	3 072	3 072
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	65 174	88 538
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	203 331	226 695

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	49 255	64 124
розрахунками з бюджетом	1620	2 176	1 879
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 616	1 229
розрахунками зі страхування	1625	645	797
розрахунками з оплати праці	1630	2 285	2 820
одержаними авансами	1635	258	130
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	2 360	2 859
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	34 218	8 423
Усього за розділом III	1695	91 197	81 032
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	294 528	307 727

Примітки: д/н

Керівник Ващук С.Г.

Головний бухгалтер Третяк О.В.

Підприємство АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"Лубнифарм"

Дата	КОДИ
	23.01.2022
за ЄДРПОУ	00480951

Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)

за 2021 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	403 158	392 278
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(264 147)	(271 786)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий:			
прибуток	2090	139 011	120 492
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3 289	3 979
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(12 763)	(13 163)
Витрати на збут	2150	(93 141)	(73 635)
Інші операційні витрати	2180	(7 849)	(7 285)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	28 547	30 388
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(4 069)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	28 547	26 319
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 183	-4 750
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	23 364	21 569
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	23 364	21 569

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	178 118	196 881
Витрати на оплату праці	2505	56 204	51 975
Відрахування на соціальні заходи	2510	11 406	10 142
Амортизація	2515	26 619	15 718
Інші операційні витрати	2520	115 502	90 996
Разом	2550	387 849	365 712

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	104 494	104 494
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	104 494	104 494
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	223,591790	206,413770

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	223,591790	206,413770
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: д/н

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Підприємство

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"

Дата
за ЄДРПОУКОДИ
28.01.2022
00480951

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2021 рік
Форма №3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	449 137	383 174
Повернення податків і зборів	3005	10 345	7 231
у тому числі податку на додану вартість	3006	10 345	7 231
Цільового фінансування	3010	0	6
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	16	132
Надходження від повернення авансів	3020	253	103
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	130	407
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	474	516
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	2 249	32 470
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(269 101)	(207 066)
Праці	3105	(45 593)	(41 698)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(12 298)	(11 173)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(17 431)	(14 939)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(5 570)	(3 769)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(0)	(460)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1 006)	(862)
Витрачання на оплату авансів	3135	(64 650)	(58 925)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(131)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(26 682)	(4 311)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	26 718	85 927
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0

Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(24 911)	(30 400)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(2 770)	(620)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-27 681	-31 020
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(0)	(50 339)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(0)	(4 069)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	-54 408
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-963	499
Залишок коштів на початок року	3405	7 062	6 385
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-278	178
Залишок коштів на кінець року	3415	5 821	7 062

Примітки: д/н

Керівник

Вашук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Додаток В

Фінансова звітність АТ «Лубнифарм» за 2020 р.

			КОДИ
		Дата	01.01.2021
Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"	за ЄДРПОУ	00480951
Територія		за КОАТУУ	531070000
Організаційно-правова форма	Відкрите акціонерне товариство	за КОПФГ	231
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КВЕД	21.20

Середня кількість працівників: 455

Адреса, телефон: 37500 м. Лубни, вул. Барвінкова, 16, (05361) 70-926

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

v

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 30.11.2020 р.
Форма №1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 414	337
первісна вартість	1001	4 687	455
накопичена амортизація	1002	(2 273)	(118)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 865	29 709
Основні засоби	1010	78 927	70 114
первісна вартість	1011	154 504	160 159
знос	1012	(75 577)	(90 045)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	19	37
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	29 730	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	117 955	100 197

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	77 672	51 874
Виробничі запаси	1101	43 240	18 008
Незавершене виробництво	1102	548	208
Готова продукція	1103	33 818	33 646
Товари	1104	66	12
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	82 369	114 586
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	10 106	13 664
з бюджетом	1135	1 453	6 432
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	192	230
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 385	7 062
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	6 385	7 062
Витрати майбутніх періодів	1170	171	474
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	8	9
Усього за розділом II	1195	178 356	194 331
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	0	0
Баланс	1300	296 311	294 528

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	12 288	12 288
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	122 797	122 797
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	3 072	3 072
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	43 605	65 174
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	181 762	203 331

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	50 339	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	50 339	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	23 390	49 255
розрахунками з бюджетом	1620	1 072	2 176
у тому числі з податку на прибуток	1621	634	1 616
розрахунками зі страхування	1625	499	645
розрахунками з оплати праці	1630	1 924	2 285
одержаними авансами	1635	130	258
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	1 342	2 360
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	35 853	34 218
Усього за розділом III	1695	64 210	91 197
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	296 311	294 528

Примітки: д/в

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.

Підприємство

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
"Лубнифарм"Дата
за ЄДРПОУКОДИ
01.01.2021
00480951Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік
Форма №2

I. Фінансові результати

Код за ДКУД 1801003

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	392 278	267 699
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	(0)	(0)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(271 786)	(211 419)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(0)	(0)
Валовий: прибуток	2090	120 492	56 280
збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	3 979	3 165
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	(13 163)	(11 925)
Витрати на збут	2150	(73 635)	(23 044)
Інші операційні витрати	2180	(7 285)	(5 336)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	30 388	19 140
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0

Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(4 069)	(9 699)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(0)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	26 319	9 441
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-4 750	-1 718
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	21 569	7 723
збиток	2355	(0)	(0)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(0)	(0)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	21 569	7 723

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	196 881	151 243
Витрати на оплату праці	2505	51 975	41 756
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 142	8 271
Амортизація	2515	15 718	17 098
Інші операційні витрати	2520	90 996	37 427
Разом	2550	365 712	255 795

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	104 494	104 494
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	104 494	104 494
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	206,413770	73,908550

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	206,413770	73,908550
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0,00	0,00

Примітки: д/в

Керівник Ващук С.Г.

Головний бухгалтер Третяк О.В.

Підприємство

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "Лубнифарм"

Дата
за ЄДРПОУ

КОДИ
01.01.2021
00480951

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

За 2020 рік
Форма №3

Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	383 174	261 884
Повернення податків і зборів	3005	7 231	3 785
у тому числі податку на додану вартість	3006	7 231	3 785
Цільового фінансування	3010	6	10
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	132	689
Надходження від повернення авансів	3020	103	94
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	407	677
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	516	343
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0	0
Надходження від страхових премій	3050	0	0
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0	0
Інші надходження	3095	32 470	35 549
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(207 066)	(156 744)
Праці	3105	(41 698)	(34 190)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(11 173)	(9 142)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(14 939)	(11 987)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(3 769)	(1 509)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(460)	(1 545)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(862)	(853)
Витрачання на оплату авансів	3135	(58 925)	(39 432)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(0)	(0)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(0)	(0)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(0)	(0)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(0)	(0)
Інші витрачання	3190	(4 311)	(1 449)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	85 927	50 087
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0

Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0
Надходження від погашення позик	3230	0	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(0)	(0)
необоротних активів	3260	(30 400)	(5 880)
Виплати за деривативами	3270	(0)	(0)
Витрачання на надання позик	3275	(620)	(29 740)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(0)	(0)
Інші платежі	3290	(0)	(0)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-31 020	-35 620
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(0)	(0)
Погашення позик	3350	(50 339)	(100)
Сплату дивідендів	3355	(0)	(0)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(4 069)	(9 814)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(0)	(0)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(0)	(0)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(0)	(0)
Інші платежі	3390	(0)	(0)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-54 408	-9 914
Чистий рух коштів за звітний період	3400	499	4 553
Залишок коштів на початок року	3405	6 385	2 101
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	178	-269
Залишок коштів на кінець року	3415	7 062	6 385

Примітки: д/в

Керівник

Ващук С.Г.

Головний бухгалтер

Третяк О.В.